

Analýza útokov na prepravu finančných hotovostí a cenností

Lukáš Pollák

Bakalárska práca
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lukáš Pollák**
Osobní číslo: **A15416**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza útoků na přepravu finančních hotovostí a cenností**

Téma anglicky: **An Analysis of Attacks on Cash and Valuables Transportation**

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se s problematikou přepravy finančních hotovostí a cenností.
2. Definujte základní pojmy a popište výkon práce přepravců finančních hotovostí a cenností.
3. Specifikujte nejčastější bezpečnostní hrozby.
4. Analyzujte a porovnejte největší přepadení přepravců finančních hotovostí a cenností v České republice.
5. Navrhněte bezpečnostní opatření.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. LUDĚK, Lukáš a kolektiv. **Bezpečnostní technologie, systémy a management III.** 1. vydání. Zlín: VeRBuM, 2013. ISBN 978-80-87500-35-4.
2. LAUCKÝ, Vladimír. **Technologie komerční bezpečnosti II.** Vyd. 2. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, ISBN 978-80-7318-631-9.
3. BĚHLAVÍK, Jaroslav. **Bezpečnostní specifika transportu peněžních hotovostí.** Zlín: Univerzita Tomáše Bati v Zlíně, Fakulta aplikované informatiky, 2012. Bakalářská práce. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Stanislav Zelinka.
4. ČAMRA, Petr. **Přeprava cenností v souvislosti s profesní obranou.** Zlín: Univerzita Tomáše Bati v Zlíně, Fakulta aplikované informatiky, 2012. Bakalářská práce. Vedoucí práce Ing. Zdenek Maláník.
5. HÁBA, Filip. **Přepadení transportů peněz a cenností.** Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. Bakalářská práce. Vedoucí práce Marcela Sadilová.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Dora Lapková

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

26. února 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. května 2016

Ve Zlíně dne 16. února 2016

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D.
ředitel ústavu

Jméno, příjmení:

Název bakalářské/diplomové práce:

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalárska práca sa zaoberá analýzou útokov na prepravu hotovostí a cenností. Práca sa skladá z dvoch častí – teoretickej a praktickej. V teoretickej časti sú vysvetlené základné pojmy, aby sa čitateľ zoznámil s danou problematikou prepravy hotovostí a cenností súkromných bezpečnostných služieb. V praktickej časti sú rozobrané lúpežné prepadnutia a k tomu je vytvorená odborná analýza, ktorá je zobrazená pomocou grafov a tabuľky. Cieľom bakalárskej práce je analyzovať vybrané lúpežné prepadnutia prepravy súkromných bezpečnostných firiem a na základe tejto analýzy navrhnúť riešenia, ako zvýšiť bezpečnosť prepravy hotovostí a cenností.

Kľúčové slová: lúpež, lúpežné prepadnutie, prevoz, súkromná bezpečnostná služba, analýza

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with analysis of attacks against cash/valuables-in-transit. It consists of two parts- practical and theoretical. The theoretical part focuses on explanation of basic terms, should introduce the reader to the given issue of cash/valuables-in-transit by private security companies. The practical part handles the robberies and it offers also a professional analysis that is shown with the help of graphs and a chart. The goal of the thesis is to analyse the robberies of cash/valuables-in-transit by private security companies and to propose solutions for increasing the security of cash/valuables-in-transit, that are based on the analysis.

Keywords: robbery, robbery assault, transport, private security company, analysis

Pod'akovanie

Chcel by som sa pod'akovať vedúcej bakalárskej práce Ing. Dore Lapkovej za jej odborné vedenie a cenné rady počas celej tvorby mojej bakalárskej práce. Ďalej patrí pod'akovanie mojej rodine a blízkym, ktorí ma počas celého štúdia podporovali.

Prehlasujem, že odovzdaná verzia bakalárskej práce a verzia elektronická nahraná do IS/STAG sú totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČASŤ	11
1 PREPRAVA FINANČNÝCH HOTOVOSTÍ A CENNOSTÍ.....	12
1.1 DEFINÍCIA PFHC	12
1.2 TERMINOLÓGIA PFHC.....	13
1.2.1 Prepravná skupina a jej personálne obsadenie	13
1.2.2 Cennosti.....	13
1.2.3 Prepravné prostriedky.....	13
1.2.3.1 Ochranné vozidlá	14
1.2.3.2 Ochranné kontajnery a batožiny.....	15
1.2.4 Fázy PFHC	16
1.2.4.1 Prípravná fáza	16
1.2.4.2 Realizačná fáza	17
1.2.4.3 Fáza po ukončení prepravy	18
1.3 PRÁVNE PROSTREDIE PFHC	19
1.3.1 Živnostenský zákonník.....	19
1.3.2 Trestný zákonník	19
1.3.3 Trestný rád.....	23
1.3.4 Občiansky zákonník	24
1.3.5 Zákon o zbraniach	24
1.4 HROZBY	25
1.4.1 Rutinné chovanie zamestnancov	25
1.4.2 Únik informácií	26
1.4.3 Prepojenie páchatel'ov so zamestnancami.....	26
1.4.4 Napadnutie prepravnej skupiny.....	27
1.4.5 Práca so zásielkou	27
1.4.6 Technická porucha	27
1.4.7 Dopravná situácia.....	28
1.4.8 Dopravná nehoda.....	28
1.4.9 Zdravotné komplikácie.....	28
1.4.10 Klimatické javy	28
II PRAKTICKÁ ČASŤ	30
2 KONKRÉTNE PRÍPADY LÚPEŽNÝCH PREPADNUTÍ PFHC	31
2.1 LÚPEŽNÉ PREPADNUTIE A – 16. SEPTEMBER 2002	31
2.1.1 Popis lúpežného prepadnutia.....	32
2.2 LÚPEŽNÉ PREPADNUTIE B – 9. AUGUST 2006.....	33
2.2.1 Popis lúpežného prepadnutia.....	34
2.3 LÚPEŽNÉ PREPADNUTIE C – 1. DECEMBER 2007	35
2.3.1 Popis lúpežného prepadnutia.....	36
2.4 LÚPEŽNÉ PREPADNUTIE D – 26. JÚN 2009	36
2.4.1 Popis lúpežného prepadnutia.....	36

2.5	LÚPEŽNÉ PREPADNUTIE E – 15. NOVEMBER 2012 A 27. JANUÁR 2014.....	37
2.5.1	Popis lúpežného prepadnutia.....	37
2.6	LÚPEŽNÉ PREPADNUTIE F – 21. FEBRUÁRA 2013	38
2.6.1	Popis lúpežného prepadnutia.....	39
3	ANALÝZA VYBRANÝCH LÚPEŽNÝCH PREPADNUTÍ	40
3.1	SPOLOČNÉ ZNAKY VYBRANÝCH LÚPEŽNÝCH PREPADNUTÍ.....	41
3.1.1	Počet páchatel'ov	41
3.1.2	Použitie zbrane a obranných prostriedkov	42
3.1.3	Maskovanie páchatel'ov	43
3.1.4	Počet zranených osôb	44
3.1.5	Aktivita od prepravcov.....	45
3.1.6	Čas a trvanie lúpežných prepadnutí.....	46
3.1.7	Objasnenie lúpežných prepadnutí PFHC	46
3.1.8	Odlíšnosti v prípadoch lúpežných prepadnutí PFHC	47
3.1.9	Príčiny zlyhania prepravy finančných hotovostí a cenností	47
4	BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA PFHC.....	49
4.1	VÝBER VHODNÝCH A KVALIFIKOVANÝCH PRACOVNÍKOV	49
4.2	TECHNICKÝ STAV A VYBAVENIE BEZPEČNOSTNÝCH VOZIDIEL.....	49
4.3	VYHNUTIE SA RUTINE	50
4.4	MONITOROVANIE BEZPEČNOSTNÝCH VOZIDIEL	50
4.5	OZNAČOVANIE PREPRAVOVANÝCH BANKOVIEK	50
	ZÁVER	51
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	53
	ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK.....	57
	ZOZNAM OBRÁZKOV	58
	ZOZNAM TABULIEK	59
	ZOZNAM GRAFOV	60

ÚVOD

V dnešnej dobe je preprava finančných hotovostí a cenností neodlúčiteľnou súčasťou každého dňa. Denne sa prevezie nespočetné množstvo finančných prostriedkov a iného hodnotného materiálu. Preto sa veľké množstvo firiem začalo špecializovať na túto rozsiahlu problematiku. Najviac významnú úlohu zohrávajú v tejto činnosti súkromné bezpečnostné služby (ďalej len SBS), ktoré vykonávajú najviac týchto transferov a preto im hrozí veľké nebezpečenstvo lúpežného prepadnutia. Zločincov láka najmä rýchle peňažné obohatenie, preto môžeme evidovať túto trestnú činnosť páchanú na pracovníkov SBS realizujúci vyššie spomenutý typ prepravy. A presne toto ma motivovalo venovať sa tejto téme a analyzovať lúpežné prepadnutia.

Bakalárska práca bude tvorená zo štyroch kapitol, z ktorých prvá kapitola bude tvoriť teoretickú časť bakalárskej práce a ostatné tri kapitoly budú tvoriť praktickú časť bakalárskej práce.

V prvej kapitole bude definovaná terminológia a pojmy, s ktorými sa stretneme pri preprave hotovostí a cenností, právne prostredie, ktoré by mal poznať každý zamestnanec bezpečnostnej firmy pracujúci v oblasti poskytovania ochrany majetku a osôb, a hrozby, ktoré neustále číhajú na prepravcov počas prepravy. Taktiež tu budú popísané jednotlivé fázy prepravy hotovostí a cenností.

Druhá kapitola bude zameraná na vybrané lúpežné prepadnutia prepravy hotovostí a cenností, ktoré sa odohrali behom 15-tich rokov v Českej republike a sú čerpané z verejne dostupných mediálnych zdrojov. Taktiež sa tu bude nachádzať podrobný popis lúpežných prepadnutí spolu s obrázkami.

V tretej kapitole sa budeme venovať analýze vybraných lúpežných prepadnutí, ktorá sa bude zaoberať spoločnými znakmi lúpežných prepadnutí, odlišnosťami lúpežných prepadnutí a možnými príčinami zlyhania prepravy hotovostí a cenností. Pre lepšiu prehľad bude vytvorená tabuľka a grafy.

Štvrtá kapitola bude pojednávať o možných bezpečnostných opatreniach vyplývajúcich z vykonanej analýzy, ktoré by mali dopomôcť k zvýšeniu jej bezpečnosti.

Cieľom bakalárskej práce je analyzovať vybrané lúpežné prepadnutia prepravy súkromných bezpečnostných firiem a na základe tejto analýzy navrhnúť riešenia, ako zvýšiť bezpečnosť prepravy finančných hotovostí a cenností.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 PREPRAVA FINANČNÝCH HOTOVOSTÍ A CENNOSTÍ

Obor prepravy finančných hotovostí a cenností sa vyskytuje na území Českej republiky už desiatky rokov. Za toto dlhé obdobie si vytvoril svoju vlastnú odbornú terminológiu, kde presne definuje vlastné špecifikácie a pojmy. Pre lepšiu zrozumiteľnosť a priehľadnosť je potreba čitateľa zoznámiť nielen s týmito pojmi, ale aj s právnym prostredím tohto odboru. Bezpečnostné agentúry a jej zamestnanci pracujú v súkromnom sektore a preto si treba uvedomiť, že musia dodržiavať právne zákony ako my ostatní. Bezpečnostné agentúry spolu s pracovníkmi priemyslu komerčnej bezpečnosti (ďalej len PKB) si musia vystačiť s dnešným platným právnym prostredím. Keďže sa taktiež jedná o jeden z najrizikovejších druhov činnosti v odbore komerčnej bezpečnosti, pracovníci týchto agentúr nemôžu prevýšiť hodnotu života, napr. pri lúpežnom prepadaní, nad vecnými hodnotami. Toto pravidlo sa veľmi ťažko dodržiava, keďže musia urobiť všetko preto, aby tá takýmto rizikám vyhli a bola zabezpečená ochrana zásielky a okolia [1].

1.1 Definícia PFHC

Preprava finančných hotovostí a cenností (ďalej len PFHC) je súhrn preventívnych, taktických a operatívnych činností sprevádzajúce transport zásielok peňazí a cenností. Taktiež ide o prepravu ďalších zásielok špecifického charakteru, ktoré majú významnú vedeckú, obchodnú, personálnu alebo inú hodnotu pre zadávateľa zákazky. Spoločnosť, ktorá vykonáva PFHC uzatvára s klientom zmluvný vzťah, na základe ktorého preberá zodpovednosť za veci prevzaté a užívané v rozsahu stanovenom poisťovnou zmluvou. Ide najmä o tieto druhy prepravovaných zásielok:

- hotovosť (bankovky a mince),
- cenné papiere (akcie, poštové známky, vstupenky a pod.) a ceniny (známky, kolky),
- drahé kovy a listiny,
- historické nálezy,
- hodnoty zberateľského charakteru (mince, známky),
- drahé kamene, vysoko hodnotné šperky,

- plány, dôležité písomnosti a nosiče informácií (nákrasy, know-how dokumentácie a pod.),
- hodnoty muzeálne, umelecké a vedecké (obrazy, sochy),
- sprevádzanie záujmových osôb a prepravy zvierat,
- veci osobnej povahy s vysokou emočnou a inou hodnotou [6].

1.2 Terminológia PFHC

Časom ako vznikali ďalšie spoločnosti zaoberajúce sa o PFHC bola potreba stanoviť si vlastné pojmy charakterizujúce danú činnosť. V tejto kapitole sú vysvetlené základné pojmy týkajúce sa PFHC.

1.2.1 Prepravná skupina a jej personálne obsadenie

Prepravnou skupinou sa označuje osoba alebo osoby, poverené doručením dôležitej správy alebo zásielky. V obore PFHC je najväčšou úlohou bezpečnostnej agentúry poskytnúť maximálne bezpečie prepravovanej osoby alebo zásielky počas prepravy až do miesta predania. Prepravná skupina vykoná nakládku na vopred dohodnutom mieste a v určenom čase a prepraví čo najbezpečnejšou cestou podľa plánu [1].

Pod personálnym obsadením prepravnej skupiny sa rozumie nasadenie vhodného počtu pracovníkov podľa hodnoty zásielky a následné určenie ich úloh (veliteľ, kuriér, ochranca, vodič).

1.2.2 Cennosti

Za cennosti považujeme všetky predmety, ktoré majú určitú finančnú alebo osobnú hodnotu. Sú to napr. hodnotné predmety zo zoznamu spomenutého vyššie, ale aj predmet, ktorý má pre človeka určitú osobnú alebo duchovnú hodnotu ako je predmet od blízkej osoby [1].

1.2.3 Prepravné prostriedky

V oblasti komerčnej bezpečnosti používame radu prostriedkov slúžiace k ochrane prepravovaných hotovostí, cenností a osôb. Patria sem ochranné vozidlá, batožiny, boxy,

kufre, kontajnery a iné. Podniky, ktoré prevádzkujú živnosť týkajúcej v tejto oblasti používajú tieto prostriedky pre zachovanie potrebnej bezpečnosti PFHC.

1.2.3.1 Ochranné vozidlá

Pri realizácii PFHC dbáme na faktor vhodného výberu vozidla, či sa jedná o transportné alebo sprievodné vozidlo. Hlavnými požadovanými vlastnosťami vozidiel je spoľahlivosť, výborný technický stav, dostatočný výkon, hmotnosť, robustnosť k prerazeniu zátarasu alebo odsunutiu prekážky a vzdialenosť dojazdu. Môžeme povedať, že vozidlá rozdeľujeme až do štyroch skupín podľa vybavenia:

- sériovo vyrábané vozidlo neupravené,
- sériovo vyrábané vozidlo upravené,
- čiastočne pancierované vozidlo,
- plne pancierované vozidlo [1].

Sériovo vyrábané vozidlo neupravené nemá žiadne špeciálne úpravy vo vonkajších a vnútorných častiach. Využíva sa len v prípadoch ak sa jedná o malú zásielku. Nebývajú ani označené logom firmy. Z pohľadu bezpečnosti sa neodporúčajú na realizáciu PFHC. Komunikácia je realizovaná pomocou mobilného spojenia [1].

Sériovo vyrábané vozidlo upravené je taktiež bez panciera, ale už má na sebe nalepené logo firmy a zásahy do vybavenia vozidla. Tým sú myslené hlavne uzamknuteľné kontajnery, bezpečnostné schránky, ktoré sú pripevnené ku konštrukcii vozidla v prepravnej časti. Taktiež komunikačné vybavenie posádky je vylepšené o ďalšie prvky ako je vysielacia a autotelefón [1].

Čiastočne pancierované a plne pancierované vozidlo, oproti predošlým typom vozidiel, majú zvýšenú najmä balistickú odolnosť. Z tohto hľadiska sa jedná o ochranu predovšetkým dverí, okien, podlahy, strechy, a hlavných častí k zachovaniu funkčnosti vozidla, najmä motora, chladiča, batérie, pneumatík. Tieto vozidlá sú väčšinou obohatené aj o výbavu zameranú na ochranu života pasažierov. Ide o ventilačný a protipožiarny systém, pozorovacia a záznamová technika, zadymovacie zariadenie a pod. Okrem loga firmy sú označené na streche číslom alebo dvoma pozdĺžnymi pruhmi (lepšia identifikácia vozidiel prepravnej firmy z vrtuľníka) [1].

V konečnom dôsledku závisí na samotnej bezpečnostnej firme, ktoré vozidlá a s akým vybavením použije. Ďalším faktorom k zachovaniu dostatočnej ochrany majetku a osôb pri preprave automobилоm, okrem vozidla, je dobre zvládnutá činnosť posádky zloženej z veliteľa, vodiča, ochrancu a kuriéra. Samozrejme sa to všetko odvíja od miery ekonomických možností zákazníka a firmy zaisťujúcu ochranu [2].

1.2.3.2 Ochranné kontajnery a batožiny

Prepravné kontajnery sú ochranné prostriedky skonštruované k bezpečnej preprave automobилоm alebo iným prepravným prostriedkom (lietadlo, vlak). Ochranné kontajnery majú pevnú a odolnú konštrukciu proti poškodeniu alebo násilnému otvoreniu. Zvyčajne sú vodotesné a žiaruvzdorné. Menšie rozmery kontajnerov sú prispôsobené na prepravu kuriérom, ktorý vykonáva transport pešo. U tohto transportu sú predpokladané kratšie vzdialenosti, napr. z automobilu do budovy. Najčastejším prepravovaným materiálom ochrannými kontajnermi sú dokumenty, cenné predmety, nebezpečný materiál, ručné zbrane a ich komponenty a ďalšie predmety [2].

Do rozhrania bezpečnostných kontajnerov a bezpečnostných príručných batožín zaraďujeme **aj bezpečnostný box**. Svojim tvarom a spracovaním vyzerá ako kontajner, ale zaraďujeme ho skôr do kategórie bezpečnostných batožín z pohľadu veľkosti, hmotností a úrovne zabezpečenia. Slúži na ochranu a prepravu zvierat, potravín, malých technických zariadení, kľúčov, informačných médií a iné úlohy [2].

Konštrukcia **prepravných batožín** je primárne určená k preprave človekom, ktorý ich poniesie buď v ruke alebo inak pripevnené na svojom tele. Veľká výhoda týchto batožín oproti bezpečnostným boxom, spočíva v nenápadnosti, keďže pri boxe je hneď poznať, že ide o špeciálny bezpečnostný prvok. Pritom taktiež sú vybavené bezpečnostnými prvkami ako u kontajneroch a boxoch (zámky, sirény, dymovnice, zariadenie na zničenie alebo označenie batožiny a pod.). Zaraďujeme sem kufre, tašky, ľadvinky, špeciálne batohy, vesty atď. [2].

Všetky tieto prostriedky patria do modernej služby, ktorú ponúka priemysel komerčnej bezpečnosti. Na základe toho je nám umožnené vybrať najvhodnejší spôsob bezpečnej PFHC.

1.2.4 Fázy PFHC

PFHC môžeme rozdeliť na tri fázy a to na prípravnú, realizačnú a fázu po ukončení PFHC. V týchto fázach PFHC riešime podľa hlavných a špecifických požiadaviek sociologickú, logistickú, psychologickú či organizačnú stránku [3].

1.2.4.1 Prípravná fáza

Prvá, prípravná, fáza je zameraná na personálne obsadenie, plánovanie prepravy, výber trasy, stanovanie povinností a úloh prepravnej skupiny a taktiež na logistickú prípravu PFHC [3].

V PFHC je vhodné prepravovanú zásielku poistiť z dôvodu možného vyskytnutia sa nečakaných situácií počas prepravy, ktoré by mali za následok jej poškodenie (ukradnutie). Poistenie sa rieši v logistickej príprave, kde sa definujú aj poistné podmienky, ktoré určuje poisťovacia firma, na základe ktorých môžu byť určené podmienky prepravy (koľko bude nasadených vozidiel, prepravcov a pod.)

Keďže každá zásielka má odlišnú náročnosť a požiadavky na personálne obsadenie, preto sa vhodný počet personálu určuje podľa celkovej hodnoty prevážanej zásielky. Avšak v dostupnej literatúre si môžeme pozrieť presné odporúčania počtu pracovníkov podľa konkrétnej hodnoty zásielky, ale maximálny počet je určený na štyroch pracovníkov (vyšší počet je neefektívny a pri veľkej hodnote zásielky je predpokladaná účasť Polície ČR). Na samotných pracovníkov sa vyžadujú taktiež špecifické požiadavky. Okrem všeobecne známych požiadaviek (dobrý zdravotný stav a fyzická zdatnosť, čistý register trestov...) musíme dbať aj na určitú psychickú disponovanosť, ktorú samotná preprava vyžaduje [3].

Ďalšou časťou je plánovanie prepravy, ktoré sa považuje za jedno najvýznamnejšie preventívne opatrenie PFHC z dôvodu vytvorenia si plánu prepravy, ale aj pre prípad improvizácie. Súčasťou procesu plánovania sú skutočnosti, ktorými určujeme kto sa bude prepravy zúčastňovať, kto bude zastávať jednotlivé funkcie prepravy, koordinácia v miestach, kde dochádza k nakládke a vykládke zásielky, a ďalšie rozvrhnutia činností vzťahujúce sa s miestom nakládky a výjazdu, s trasou a miestom predania zásielky [3].

Výber trasy taktiež veľkou mierou ovplyvňuje prípravnú fázu prepravy. Pri jej výbere musíme zhodnotiť jej použiteľnosť, čas prepravy, stav dopravnej situácie, rizikové miesta

pre útok, kontrolné body (pri realizácii prepravy väčšieho významu) a iné. Taktiež je vhodná obhliadka trasy pred samotnou realizáciou PFHC, z dôvodu zistenia prípadných zmien, ktoré by mali vplyv na bezpečnosť a plynulosť prepravy [3].

Stanovením úloh a povinností prepravy zabezpečíme členom posádky prepravnej skupiny rozdelenie jednotlivých úloh a vyplývajúce povinnosti z jeho priradenej úlohy, aby každý vedel, čo má robiť a, aby sme predišli nedorozumeniam pri PFHC. Tiež je potrebné zaistiť mlčanlivosť účastníkov týkajúcich sa prepravy, aby neohrozili jej bezpečnosť. Požaduje sa sústredenosť, pohotovosť a najmä dodržiavanie pokynov veliteľa PFHC. Úlohou veliteľa je kontrolovať posádku počas prepravy, riadiť ich činnosti podľa plánovacej dokumentácie, komunikovať s dispečingom a hlásiť meniace sa situácie. Vodič má úlohu riadiť prepravné vozidlo. Preto sa predpokladá dokonalá znalosť celej trasy, hlavne zložitých a nebezpečných úsekov. Musí rešpektovať a dodržiavať pravidlá cestnej premávky a primerane jednat' pri bezpečnostnom incidente. Ochrancovou úlohou je poznať nebezpečné úseky trasy, neustále pozorovať svoje okolie a chrániť kuriéra adekvátnym spôsobom počas celej PFHC. Samotný kuriér má na starosti prevzatie, predanie prevážanej zásielky a kontrolovať celistvosť zásielky počas prepravy [3].

Poslednou časťou tejto fázy je logistická príprava. V tejto príprave riešime vhodné zvolenie ochrannej batožiny, ktorá sa delí podľa špecifickej formy na aktívnu a pasívnu. Aktívna batožina obsahuje aktívne prvky, pri ktorých môže dôjsť až k ublíženiu na zdraví. Jedná sa o hlasnú sirénu, ktorá môže poškodiť sluch, plynovú náplň alebo elektrický paralyzér. Hlavnou úlohou pasívnych batožín nie je aktívna ochrana zásielky, ale jej znehodnotenie napr. znehodnotenie finančnej hotovosti prostredníctvom farbiacej kvapaliny. V tejto časti riešime aj vhodný výber prepravného vozidla podľa prevážanej zásielky. Podrobnejšie som sa venoval problematike prepravných prostriedkov vyššie v podpodkapitole s názvom Prepravné prostriedky [3].

1.2.4.2 Realizačná fáza

Druhá, realizačná, fáza sa zaoberá taktikou PFHC, ktorá sa využíva pri pešom (menej bezpečná metóda) prenose a prevoze prepravným vozidlom (viac bezpečná metóda). Keďže táto problematika je veľmi rozsiahla, spomeniem iba obecné činnosti obidvoch taktík [3].

Taktika peším prenosom by sa mala realizovať hlavne vo verejne nedostupných miestach z dôvodu minimalizovania hrozby napadnutia. V prípade, že sa nedá takáto situácia dodržať, znižujeme túto hrozbu využitím činnosti ochrancu. Ten vstupuje do nepriehľadných priestor ako prvý ako aj v prípadoch, pri ktorých dochádza k nepriehľadnému odbočovaniu do ďalších priestor, či za nepriehľadnú prekážku. Tak isto sú rôzne iné možnosti pešieho prenosu ako je nasadenie viac ochrancov (3-ja ochrancovia + kuriér), čím je zaistená vyššia bezpečnosť, ale sú automaticky vyššie ekonomické náklady zásielky a to nie je vždy splniteľné [3].

Pri taktike prepravy vozidlom musíme dodržiavať dopravné predpisy cestnej premávky. V prípade krajnej núdze môže dôjsť k ich porušeniu. Preprava by mala prebehnúť bez zastavenia po vopred naplánovanej trase a ak dôjde k prípadnému zastaveniu vozidla, kladie sa dôraz na zvýšenú bezpečnosť. Zmena naplánovanej trasy je povolená iba vo výnimočných prípadoch keď dôjde k neprejazdnosti úseku trasy, napr. v prípade autonehody - ak by prepravcovia nevykonali zmenu trasy došli by k mieste autonehody, ktorej dôsledkom nebol daný úsek prejazdný. Ďalšie výnimočné situácie, vďaka ktorým by mohlo dôjsť k zastaveniu ba dokonca až prerušeniu prepravy vozidlom, sú popísané v texte nižšie, konkrétne v podkapitole s názvom Hrozby. Z dôvodu optimalizácie nákladov sa využíva preprava dvoch vozidiel a to prepravným vozidlom a prieskumným vozidlom. Prevoz môže byť taktiež realizovaný viacerými vozidlami, ktorých počet je maximálne štyri (väčší počet je opäť neefektívny). Vtedy je prepravná skupina zložená z prieskumného, prepravného a ochranného vozidla (2 ochranné vozidlá). Veľký význam má vozidlo prieskumné, ktoré vojde na trasu ako prvé s dostatočným predstihom (vhodná doba je približne 10 minút) a informuje prepravnú skupinu o výnimočných situáciách. Samozrejme pri preprave viac vozidlami rastie ekonomická ako aj samotná náročnosť PFHC [3].

1.2.4.3 Fáza po ukončení prepravy

Posledná tretia fáza PFHC je **fáza po ukončení prepravy**. Po ukončení PFHC je potrebné poskytnúť relevantné informácie dispečingu, ktoré by mali zahŕňať hlásania o mimoriadnych skutočnostiach alebo poznatkoch, ktoré posádka nadobudla počas prepravy, vrátenie výzbroje či uniformy spolu s predmetmi a súčasťami výstroja. V tejto fáze sa rieši aj problematika uschovania prepravného vozidla, ktoré by malo byť

zaparkované vo verejne neprístupnom priestore alebo garáže. Tieto priestory by nemali obsahovať okná, vstup a dvere do garáže by mal byť zabezpečený bezpečnostnými prostriedkami (PZTS, MZS) a pravidelne kontrolovaný fyzickou ostrahou. Samotné vozidlo by malo byť zamknuté a skontrolované pred nasadením v PFHC. Kľúče od vozidla a garáže by mali byť uložené na bezpečnom mieste a v prípade straty vymeniť zámok. Vhodné je vedenie kontrolných listov, tzv. checklistov, aby sme mali prehľad o technickom stave vozidla pred a po realizácii PFHC [3].

1.3 Právne prostredie PFHC

Jedná sa o súbor zákonov, noriem a právnych ustanovení, ktoré definujú a vymedzujú hranicu medzi prijateľným chovaním a protiprávnym jednaním. Za každé nedodržanie týchto ustanovení hrozí páchatelovi trest, ktorý je vymeraný z povahy a závažnosti z daného jednania [1]. Toto prostredie sa skladá zo živnostenského zákonníka, trestného zákonníka, trestného rádu a občianskeho zákonníka. Živnostenský zákonník prešiel zmenami a niektoré paragrafy boli zrušené týkajúce sa poskytovania služieb ochrany majetku a osôb.

1.3.1 Živnostenský zákonník

Samotné prevádzkovanie živnosti prepravy cenností upravuje zákon č.455/1991 Sb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákonník) v znení neskorších úprav, predovšetkým v zmysle zákona 292/2009 Zb. a zákona č.274/2008 Zb. [4]. Konkrétne sa jedná o časti, ktoré hovoria o zvláštnych podmienkach pre prevádzkovanie živnosti v oblasti PFHC a taktiež udáva i podmienky odbornej spôsobilosti, ktoré sú vzdelanie a prax, potrebnej k vykonávaniu povolania v PFHC pre zachovanie si profesionality. Preprava finančných hotovostí a cenností je vyšpecifikovaná v prílohe č. 3 tohto zákonníka.

Pre vykonávanie podnikateľskej činnosti v oblasti PFHC je potrebná koncesovaná živnosť (na základe koncesie), ktorú taktiež definuje živnostenský zákonník.

1.3.2 Trestný zákonník

Okrem živnostenského zákonníka, ktorý rieši koncesie a umožňuje prevádzkovať živnosť existuje celá rada legislatívnych úprav, ktoré sú nutne potrebné pre osoby s cieľom

podnikania alebo uplatnenie sa v odbore. Preto je potrebná znalosť trestného zákonníka a jeho nasledujúcich paragrafov:

§29 zákona č.40/2009 Sb.,trestný zákonník, ktorý hovorí o nutnej obrane. Jeho znenie:

- (1) *„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.*
- (2) *Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku“* [4].

Znalosť tohto paragrafu je potrebná pre správne pochopenie chovania sa pri útoku páchatel'a, ktorý hrozí alebo trvá, aby nevznikla celkom zjavne neprimeraná sebaobrana pri ochrane práva na život, ochrana zdravia, slobody, cti a majetku. Taktiež má dôležitý význam pri práci pracovníkov PKB pri nutnom použití zadržavajúcich úkonov, kde musia zvolit' správny postup od prevencie osoby alebo páchatel'a až po následné zadržanie [1].

Páchatel'a rozdeľujeme do troch skupín. Prvá skupina sú páchatelia, ktorí spolupracujú. Druhá skupina nespupracujú, ale neútočia a poslednou skupinou sú páchatelia, ktorí nespupracujú a útočia [1].

Príklad: Pri PFHC dôjde k lúpežnému prepadnutiu. Páchatelia počas neho začali strieľať po transportnej skupine. Aby prepravcovia odvrátili útok opätovali streľbu, pričom zranili útočníkov. Prepravcovia nebudú trestne stíhaní, pretože použili primeranú obranu na prekonanie trvajúceho útoku.

§28 tohto zákona zaoberajúci sa krajnou núdzou, ktorá znie:

- (1) *„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.*
- (2) *Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet“* [4].

Aby sme sa vyhli trestnému činu v krajnej núdzi musíme jednat' iba v situácii, kedy nebezpečenstvo útoku (živelného charakteru alebo zvierať'a) hrozí alebo pretrváva, ako je tomu u nutnej obrane s týmto rozdielom - ak sa nebezpečenstvo dalo odvrátiť iný

spôsobom, spôsobený následok bol rovnaký alebo vyšší než hrozil, nejedná sa o krajnú núdzu. Pracovníci v PKB sa s krajnou núdzou stretávajú veľmi málo a to napr. v prípade dopravnej nehody alebo živeľnej pohromy [1].

§30 zvolenie poškodeného

- (1) *„Trestný čin nespáchá, kdo jedná na základě svolení osoby, jejíž zájmy, o nichž tato osoba může bez omezení oprávněně rozhodovat, jsou činem dotčeny.*
- (2) *Svolení podle odstavce 1 musí být dáno předem nebo současně s jednáním osoby páchající čin jinak trestný, dobrovolně, určitě, vážně a srozumitelně; je-li takové svolení dáno až po spáchání trestního činu, je pachatel beztrestný, mohl-li důvodně předpokládat, že osoba uvedená v odstavci 1 by tento souhlas jinak udělila vzhledem k okolnostem případu svým poměrům.*
- (3) *S výjimkou případů svolení k lékařským zákrokům, které jsou v době činu v souladu s právním řádem a poznatky lékařské vědy a praxe, nelze za svolení podle odstavce 1 považovat souhlas k ublížení na zdraví nebo usmrcení“ [3].*

§31 přípustné riziko

Tento paragraf sa týka činností, ku ktorým má daná osoba splnené a potrebné predpoklady, aby svojim jednaním, chovaním a znalosťami spraví všetko pre to, aby nedošlo ku škodám. Avšak ak by došlo ku škode, jej následok podľa trestného zákonníka môže byť posúdený ako trestný čin [1].

§ 32 trestného zákonníka, ktorý definuje oprávnené použitie zbrane:

Zákon o oprávnenom použití zbrane hovorí o tom, že ten kto použije zbraň v medziach, ktoré sú stanovené inými právnymi predpismi, nejedná sa o trestný čin [4].

Príklad: Ak sa jedná o prepadnutie transportu PFHC je možné použiť zbraň ako prostriedok k ochrane majetku a zdravia osôb.

§ 150 trestného zákonníka ods. 1,2

Ustanovenie tohto paragrafu znie: každý kto neposkytne potrebnú pomoc osobe, ktorá javí známky vážnej poruchy, chorobou alebo jej hrozí nebezpečenstvo smrti bude potrestaný odňatím slobody až na dva roky. S týmto ustanovením budú mať pracovníci

prevozu hotovostí a cenností problém v prípade príjazdu na miesto autonehody počas prepravy. V smerniciach bezpečnostných firiem je ustanovený zákaz opúšťania vozidla pri dopravnej nehode z dôvodu možného fingovania tejto nehody so zámerom vylákania pracovníkov mimo prepravného vozidla [1].

§173 Trestného zákona lúpež

S problematikou prevozu hotovostí a cenností je spojené veľké nebezpečenstvo lúpeže. Preto som uviedol tento paragraf, ktorý definuje lúpež a jej sankcie v nasledujúcom znení:

- (1) *„Kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.*
- (2) *Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,*
 - a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,*
 - b) *způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,*
 - c) *způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo*
 - d) *spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).*
- (3) *Odnětím svobody na osm až patnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.*
- (4) *Odnětím svobody na deset až osmnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt*
- (5) *Příprava je trestná“* [4].

Konkrétne príklady lúpeží a lúpežných prepadnutí sú popísané nižšie v tretej kapitole.

§174 Trestného zákona branie rukojemníkov

Paragraf o braní rukojemníků hovorí o tom, že kto sa zmocní rukojemníkov a im hrozí usmrteným, spôsobí ujmu na zdravý alebo nejakú inú vážnu ujmu, bude potrestaný podľa sadzobníku, ktorý určuje tento paragraf [3].

Príklad: Páchatel' sa zmocnil pri lúpežnom prepadnutí jedného z prepravcov, drží ho v zajatí ako rukojemníka a pod vyhrážaním jeho zabitia sa domáha svojho cieľa.

§175 Trestního zákona vydíranie

Paragraf hovorí o tom, ak sa niekto inému násilím, násilnou vyhrážkou alebo vyhrážkou ťažkej ujmy na zdraví, aby niečo vykonal proti svojej vôli, bude potrestaný podľa sadzobníku, ktorý určuje tento paragraf [3].

Príklad: Prepravca spolupracoval pri lúpeži pod vyhrážkou ublíženia jeho rodine a blízkym.

§205 Trestního zákona krádež

Paragraf hovorí o tom, že kto sa cudzej veci zmocní a

1. spôsobí tak na cudzom majetku škodu,
2. čin je spáchaný vlámaním,
3. ihneď po čine sa pokúsi danú vec si uschovať a ponechať násilím alebo násilnou vyhrážkou,
4. čin spácha na veci, ktorú má iný na sebe alebo pri sebe, alebo
5. čin spácha na území, na ktorom je vykonaná alebo bola vykonaná evakuácia osôb,
6. bude potrestaný podľa sadzobníku, ktorý určuje tento paragraf [3].

Príklad: Páchatel' sa vláme do boxov na prepravu peňazí a ukradne ich. Tým sa dopustil krádeže a spôsobí škodu na majetku (boxoch).

1.3.3 Trestný rád

Ďalším dôležitým právnym aspektom v oblasti PFHC je trestný rád kde figuruje toto uzákonenie: **§ 76 zadržanie osoby podozrivej**

(1) „Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu

orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“ [3].

Podľa znenia tohto paragrafu trestného rádu môže ktokoľvek beztrestne obmedziť osobnú slobodu osoby, ktorá bola pristihnutá pri vykonávaní trestného činu. Obmedziť slobodu osoby je možné z dôvodu zaistenia dôkazov spáchaného trestného činu, pri pokuse o útek z miesta činu alebo, ak je to nutné, zistiť jej totožnosť. Následné musí byť táto osoba predaná policajnému zboru alebo ak to nie je daný moment možné, bezodkladne obmedzenie slobody nahlásiť na uvedených orgánoch [1].

Príklad: Náhodne okoloidúci človek uvidí ako páchatel' ukradne prepravcom kufrík s peniazmi a začne s ním utekať. Okoloidúci dobehne páchatel'a, ktorý ho prekoná a zadrží do príchodu polície.

1.3.4 Občiansky zákonník

Posledným právnym aspektom z právneho prostredia, ktorý spomeniem v tejto práci je „občiansky zákoník“ konkrétne nasledujúci paragraf:

§ 14 svojpomoc

Paragraf o svojpomoci hovorí o tom, že každý si môže pomôcť sám, ak je jeho právo ohrozené a je isté, že zásah od verejnej moci by prišiel neskoro. Ak tento neoprávnený zásah hrozí bezprostredne, tak každý ho môže odvrátiť úsilím a prostriedkami, ktoré sa mu v danom momente javia ako primerané. Avšak ak tento krok nepomôže a bude jeho právo zmarené iným spôsobom, musí sa bezpochybne a bez dotyčného odkladu obrátiť na príslušný orgán verejnej pomoci.

1.3.5 Zákon o zbraniach

Nadobudnutie držania, vlastníctva a nosenia zbrane je upravené zákonom č. 119/2002 Zb., o strelných zbraniach a strelive. Zákon rozlišuje podľa §16 nasledujúce skupiny zbrojných preukazov podľa spôsobu použitia:

- A - ku zberateľským účelom,

- B - k športovým účelom,
- C - k loveckým účelom,
- **D - k výkonu zamestnania alebo povolania,**
- **E - k ochrane života, zdravia a majetku,**
- F – k vykonávaniu pyrotechnického prieskumu [2].

V PKB sa odporúčajú k výkonu práce držanie zbrojných preukazov najmenej skupín D a E. Môžeme odporučiť aj skupinu B, pretože občasná športová streľba je výborným doplnkom k príprave pracovníkov PKB hlavne z dôvodu zlepšovania si streleckých schopností a istoty použitia zbrane v konfliktných situáciách (napr. pri lúpežnom prepadaní pracovníkov PFHC) [2].

Pri preprave finančných hotovostí a cenností treba myslieť aj na ďalšie právne aspekty ako sú „Zákon o Policii České republiky“, „Zákon o ochraně utajovaných informací“, „Zákon o ochraně osobních údajů“, „Zákoník práce“ a iné právne vyhlásenia, ktoré sú nad rámec tejto práce [3].

1.4 Hrozby

Pre správnu prepravu hotovostí a cenností je potreba poznať hrozby, aby sme ich pred samotnou prepravou mohli čo najlepšie a najefektívnejšie patričnými opatreniami eliminovať. V opačnom prípade môžu byť tieto nebezpečné hrozby využité pre páchanie trestných činov typu krádeže, lúpežného prepadnutia alebo podvodu (hlavne hrozba úniku informácii od zamestnancov až po ich možné prepojenie s páchatel'ami). Hlavným cieľom je predchádzanie týchto udalostí pre bezpečný výkon bezpečnostného prevozu finančných hotovostí a cenností. Hrozby sú usporiadané podľa môjho názoru od najzávažnejšej po menej závažnú[4][6].

1.4.1 Rutinné chovanie zamestnancov

Najväčšou hrozbou je strata koncentrácie vykonávaním rutiny. Samotná práca prepravy hotovostí a cenností sa väčšinou skladá zo stále opakujúcich sa úloh. Preto je dobré mať namysli, aby posádka neupadla do stereotypu, ktorý vedie k ľahostajnosti k práci. Tým je ohrozená bezpečnosť samotného človeka, prípadne jeho okolia, ktorý

prestane dbať na pravidlá a preventívne opatrenia. Sebadisciplínou, skúsenosťami a nadobúdaním zodpovednosti voči vykonaniu svojej práce sú tými pravými preventívnymi opatreniami, aby nedošlo k rutine. Rovnako dôležitými faktormi je umožnenie kariérneho vzdelávania, schopností alebo tréningov modelových situácií kreatívnejším spôsobom [5].

1.4.2 Únik informácií

Do najväčších hrozieb v PFHC patrí bezpochybné únik informácií. Popredu si určíme zamestnancov, ktorých zoznámime s citlivými informáciami. Jedná sa informácie typu čas prepravy, cena a typ zásielky, trasa prepravy, vhodný spôsob vykonania prepravy (taktika), technické vybavenie, personálne vybavenie. Nutné je aj určenie časového harmonogramu prepravy, pri ktorom postupne predávame informácie osobám týkajúcich sa prepravy. Tieto informácie je potrebné zdieľať čo najneskôr, ale tak aby si pracovníci dokázali plniť svoje povinnosti. Informácie, ktoré sú pre výkon zamestnanca nepotrebné, nezdieľame. Zdieľanie informácií ústnou, písomnou alebo akoukoľvek inou formou je nutné chrániť šifrovaním pred prístupom cudzích osôb. Pri akomkoľvek podozrení z úniku informácií je nutné ihneď vykonať bezpečnostné opatrenia, a ak sa toto podozrenie potvrdí, pokúsiť sa zistiť ako k nemu došlo. Z úniku informácií sa prevedie analýza a následne závere, podľa ktorých by sa nemala situácia opakovať. V prípade chyby zamestnanca, aj v prípade neúmyselného úniku informácií, je s ním rozviazaný pracovný pomer [5].

1.4.3 Prepojenie páchatel'ov so zamestnancami

Štatisticky je dokázané, že nebezpečenstvo prepojenia páchatel'ov so zamestnancami bezpečnostnej firmy je veľmi vysoké a hlavne častým javom. Páchatel', alebo páchatelia, týmto prepojením získavajú značnú výhodu dostupnosťou k citlivým informáciám PFHC a následné ich zneužitie pri plánovanom lúpežnom prepadaní. Lákanie rýchleho obohatenia sa a zisku z lúpeže, nátlak zo strany páchatel'ov vydieraním, únosom blízkej osoby sú najčastejšími príčinami tejto spojitosti. Dôslednou prevenciou pri výbere, preverovaní a vyhodnotením neštandardného chovania zamestnancov sa hrozba spoluúčasti páchania pri tejto trestnej činnosti znižuje. Pod neštandardným chovaním rozumieme napr. vyhýbanie sa priamej odpovede alebo váhanie pri odpovedi, zvýšená nervozita (potenie sa, plachosť, nesústredenosť) a iné [5].

1.4.4 Napadnutie prepravnej skupiny

„Pri napadnutí prepravnej skupiny sa zvyšuje nátlak na rozhodovacie schopnosti veliteľa prepravy, ktorým svojim rozhodnutím musí rešpektovať fakt, že je neprístupné povýšiť hodnotu zásielky nad hodnotu života a zdravia, čo znamená, že musí v okamihu postupovať v súlade s normatívnym usmernením výkonu prepravy.“ [3]

1.4.5 Práca so zásielkou

Veľká hrozba útoku nastáva počas preberania, ukladania alebo predávania zásielky. Hlavne pri nakladaní a vykladaní zásielky hrozí tzv. „chodníkové nebezpečenstvo“, ktoré môže byť využité proti prepravnej skupine. Dostatočný počet zamestnancov, ich kvalitná odborná príprava a neustále pozorovanie okolia dokáže túto hrozbu patrične eliminovať [2].

1.4.6 Technická porucha

Počas PFHC sa môže vyskytnúť závažná technická porucha na nasedených technických prostriedkoch ako je prepravné vozidlo, porucha prepravnej batožiny (kontajnera, boxu), porucha komunikačných prostriedkov, porucha obranných prostriedkov. Pri výskyte týchto porúch hrozí trestná činnosť. Preto je nutné tieto prostriedky udržiavať v 100% stave vykonávaním pravidelných kontrol a taktiež mať pripravenú prípadnú náhradu. Medzi najnebezpečnejšie technické poruchy patrí porucha a nepojazdnosť prepravného vozidla alebo porucha a nepojazdnosť sprievodného vozidla (ak je súčasťou prevozu). V prvom prípade technickej poruchy je úlohou veliteľa PFHC zaistiť zvýšenú ochranu prepravovanej zásielky a pristavenia náhradného prepravného vozidla. Zásielka väčšieho významu, ak jej to parametre umožňujú, môže byť preložená do sprievodného vozidla a pri zvýšenej bezpečnosti prevezená na miesto určenia prevozu. V druhom prípade porucha sprievodného vozidla pri PFHC by nemala mať vplyv na kontinuálnosť prepravy, ale posádka sprievodného vozidla by sa mala presunúť do prepravného vozidla pre zachovanie potrebnej bezpečnosti a pokračovať ďalej na miesto určenia prevozu [3].

1.4.7 Dopravná situácia

Spomalenie, zastavenie (kolóny, uzávierky trás, dopravná nehoda) alebo iné ohrozenie PFHC dokáže spôsobiť dopravná situácia. Hrozby spojené s touto situáciou na cestných komunikáciách môžu zneužiť páchatelia pri prepadnutí prepravcov. Prevenciou je podrobné naplánovanie trasy a výber času (vyhnutie sa dopravnej špičky a pod.) [5].

1.4.8 Dopravná nehoda

Dopravná nehoda dokáže taktiež vážne skomplikovať prevoz zásielky na určené miesto prevozu. Môže sa jednať o nehodu spôsobenú zámerne (fingovanú) za účelom vylákania posádky z auta alebo o náhodne spôsobenú nehodu. Pri náhodne spôsobenej nehode sa postupuje rovnako ako pri technickej poruche prepravného vozidla uvedenej vyššie. Vtedy sa kladie veľká zodpovednosť na veliteľa prepravy z dôvodu poskytnutia potrebnej zdravotnej starostlivosti účastníkom dopravnej nehody, ale tiež nemôže byť ohrozená bezpečnosť zásielky. Zapojenie sprievodného vozidla, predvídavosť, správne posúdenie situácie, výborné vodičské znalosti a skúsenosti vodiča sú skvelou prevenciou [5].

1.4.9 Zdravotné komplikácie

Náhle zdravotného komplikácie môžu viesť k ohrozeniu posádky až dokonca ohroziť celú PFHC. Preto je nutné zaobstarat' zamestnancom vykonávajúci túto činnosť pravidelné lekárske prehliadky k minimalizácii tejto hrozby. Treba si však dávať pozor na fingované zdravotné komplikácie, ktoré by mohli byť zneužité k páchaniu trestnej činnosti. Samozrejme je ťažké odhadnúť, o ktoré zdravotné komplikácie sa v danom momente jedná [5].

1.4.10 Klimatické javy

Pôsobenie klimatických javov predstavuje tiež určitá závažná hrozba. Keďže počasie dokáže byť nevyspytateľné, môže spôsobiť značné komplikácie. Patria sem záplavy (zatopenie úseku trasy), víchrica (vyvrátené stromy na ceste), v zimných mesiacoch snehové podmienky spolu s námrazou (hrzozba dopravnej nehody). Počas prípravy trasy, hlavne pred jej začiatkom, je nutné zohľadniť aktuálne podmienky a ich ďalší vývoj [5].

Znalosťou a prevenciou znižujeme možný výskyt hrozieb a zvyšujeme tým ochranu PFHC. Snažíme sa odstrániť možnosť prekvapenia, nečakaných situácií a aby pracovníci pri preprave nestratili koncentráciu. Sústredený a skúsený, hlavne po dôkladne odbornej príprave, pracovník dokáže včas odhaliť/odstrániť nebezpečnú hrozbu. Výhodou je aj použitie sprievodného vozidla, ktoré môže včas odhaliť nečakanú situáciu a v predstihu upovedomiť prepravné vozidlo. Včasným odhalením hrozieb na trase dokážeme vyvodiť potrebné zmeny, aby sme predišli k ich uskutočneniu.

Cena prevážanej hotovosti alebo cennosti nikdy nepresiahne cenu života hlavne u type hrozby, pri ktorej hrozí strata ľudského života.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 KONKRÉTNĚ PRÍPADY LÚPEŽNÝCH PREPADNUTÍ PFHC

V tejto kapitole budú popísané vybrané lúpežné prepadnutia, ktoré sa odohrali za posledných pätnásť rokov. Zamerlal som sa hlavne na lúpežné prepadnutia, ktoré sa odohrali v Českej republike a čerpal som z dostupných mediálnych zdrojov. Pre lepšie porovnanie a prehľad sú lúpežné prepadnutia zoradené od najstaršieho po najnovšie.

2.1 Lúpežné prepadnutie A – 16. september 2002

Lúpežné prepadnutie sa odohralo v roku 2002 na Európskej triede v Prahe 6. Maskovaná skupina mužov v policajných uniformách zohrala falošnú policajnú kontrolu a prepadla posádku bezpečnostnej agentúry G4S, ktorá prevážala čiastku prevyšujúcu 153 miliónov korún. [7]

Obr. 1. Prepadnuté bezpečnostné vozidlo bezpečnostnej agentúry G4S [25]

Prezlečení páchatelia do čiernych policajných uniforiem zastavili na Európskej triede v Prahe 6 obrnený transportér. S peniazmi potom odišli autom z Prahy smer Karlové Vary, ale predtým ešte na okraji mesta vzali peniaze a presadli do civilného osobného auta. To potom po pár hodinách objavila polícia pri obci Nenačovice medzi Prahou a Berounem [8].

Obr. 2. Miesto lúpežného prepadnutia na Európskej ulici [26]

2.1.1 Popis lúpežného prepadnutia

Lúpež 153 miliónov korún z opancierovaného automobilu bezpečnostnej agentúry sa odohrala v pondelok 16. septembra 2002. Lupiči zaútočili na dodávku s peniazmi krátko pred pol desiatou, ktorá odchádza do pobočky Citibank v Európskej ulici Prahy 6. Posádka transportného vozidla prešla len pár desiatok metrov a uvidela pri ceste stáť bielu Škodu Feliciu s nápisom Polícia a vedľa nej stáť v čiernych policajných uniformách dvoch mužov a ďalšieho za volantom Felície. Pracovníci agentúry na vyzvanie zastavili a potom na nich páchatelia namierili samopaly a ukázali im ceduľu s výhražným nápisom „Máme nálož, vypadnite!“. Strážni automobil otvorili a vzdali sa, páchatelia ich zatvorili v nákladnom priestore opancierovanej dodávky. Z miesta činu páchatelia odišli troma automobilmi: červenou Hondou Civic, bielou Feliciou a dodávkou Group 4 Securitas. Automobily zastavili zhruba o tri kilometre ďalej pri Jivinského rybníka na okraji Prahy, páchatelia si peniaze premiestnili do vopred pripraveného auta čierneho Volkswagen Golf. Pracovníci agentúry nechali zamknuté v dodávke. Poslednú stopu policajti objavili u Nenačovic blízko Berouna, kde páchatelia čierny Volkswagen Golf zapálili. Vyšetrotelia našli na mieste prázdne bezpečnostné kufriky. Polícia neskôr vypátrala a obvinila dvoch mužov z lúpežného prepadnutia 153 miliónov korún. Údajne títo muži patria tzv. Berdychova

gangu a už si odpykávali tresty z iných lúpežných prepadnutí. Hrozilo im v najprísnejšom odstavci sedem až pätnásť ročné vezenie. Z dôvodu nedostatku dôkazov boli páchatelia zbavení obvinení a avšak jeden z nich si doteraz odpykáva trest vo vezení za účasť na akciách Berdychova gangu. Peniaze sa nikdy nenašli a ani nenájdu, pretože všetci, ako bolo vyššie spomenuté, boli zbavení obvinení a prišli k veľkému majetku, ku ktorému nikto nevie, ako prišli [8].

Samotní prepravcovia pochybili už na začiatku prepravy, pretože mali technické problémy so štartovaním vozidla. Po vyzdvihnutí potrebných dokumentov k realizácii PFHC a kľúčov od pancierovaného transportného vozidla vodič prepravy nemohol naštartovať pancierované transportné vozidlo. To sa podarilo až po malej pomoci mechanika. Potom vodič vyzdvihol ďalších dvoch prepravcov spolu s veliteľom prepravy a jeden z nich si všimol ďalšie technické problémy, z ktorých najzávažnejšie boli zlé istiace dvere vozidla. Taktiež elektronika vozidla nebola v poriadku. Po zistených týchto technických problémov mal veliteľ prepravy ihneď prerušiť prepravu, avšak tak neučinil a pokračovali ďalej v ceste, až došlo k vyššie popísanému lúpežnému prepadnutiu, ku ktorému nemuselo dôjsť. Polícia má taktiež podozrenie na prepojenie veliteľa prepravy s lupičmi [9].

2.2 Lúpežné prepadnutie B – 9. august 2006

Jedná sa o jednu z najväčších lúpežných prepadnutí prepravcov hotovostí a cenností v histórii Českej republiky. Odohrala sa pred desiatimi rokmi neďaleko Slavkova u Brna, kde páchatelia tohto prepadnutia sa maskovali za falošných policajtov, prepadli dodávku bezpečnostnej agentúry Brink's a ukradli z nej 77 miliónov korún. Táto lúpež patrí medzi štvrtú najväčšiu krádež peňazí v histórii samotnej Českej republiky [10][11].

K lúpežnému prepadnutiu došlo medzi pol ôsmou a osmou hodinou ráno. Auto bezpečnostnej agentúry prevážalo väčšiu finančnú hotovosť peňazí medzi obcami Slavkov pri Brne a Rousínov. Miesto činu si páchatelia dobre naplánovali. Jedná sa o odľahlú okresnú cestu, ktorá bola do kopca plná serpentín a taktiež je využívaná pre závody automobilov do vrchu [12].

Obr. 2. Miesto lúpežného prepadnutia u Slavkova [27]

Na obrázku vidíme miesto, kde páchatelia v čiernych kombinézach zahrali falošnú policajnú kontrolu a zastavili dvojčlennú posádku bezpečnostnej agentúry. Vyhrážali sa použitím zbraní, konkrétne protitankovej strely, a tým si dopomohli k otvoreniu nákladného priestoru s peniazmi, jednalo sa o čiastku 77 miliónov českých korún, potom nasadli do dvoch vozidiel a z miesta činu ušli [11].

2.2.1 Popis lúpežného prepadnutia

Lúpežné prepadnutie sa odohralo 9. augusta 2006, po pol ôsmej ráno. Pancierová dodávka s dvoma členmi bezpečnostnej agentúry Brink's prechádzala serpentínami medzi Slavkovom pri Brne a Rousínovom. Do cesty im však náhle vošla strieborná Mazda 606 s nápisom „POLICIE“, ktorá mala v úmysle zohrať policajť kontrolu. Z Mazdy vyskočila päťica mužov v policajných uniformách, na hlavách mali kukli a v rukách samopaly. Jeden z nich na dodávku namieril ručný protitankový granát. Dodávka predpisovo zastavila. V zapätí prišiel aj biely terénny Ford, ktorý poslúžil lupičom k preprave prepraviek a boxov s peniazmi. Páchatelia pod hrozbou použitia strelnej zbrane donútili posádku, aby im otvorila batožinový priestor a vydala peniaze. Potom, čo sa zločinci zmocnili koristi, vyrazili na Rousínov. Celkové trvanie prepadnutia dodávky bezpečnostnej agentúry Brink's trvalo maximálne päť minút, pričom nebol nikto zranený. Polícia okamžite okolie miesta činu zabarikádovala a úplne uzavrela. Neďaleké kopce prehládaval vrtuľník, kriminalisti

získovali stopy. Na prípade pracoval tím špecialistov, ktorý po páchatel'och pátral takmer rok a pol. Pretože sa im nepodarilo ich dolapiť, prípad bol odložený. Polícii sa podarilo až v marci roku 2015 vypátrať podozrivých z lúpeže. Jednalo sa o bývalých policajtov. Proces bol po ich výsluchu odročený na marec roku 2016, kedy ďalej pokračoval. Počas vyšetrovania sa zistilo, že do lúpežného prepadnutia bol zapletený aj veliteľ prepravy a v roku 2010 bol zavraždený strojcom prepadnutia z dôvodu obavy, že by začal rozprávať ako nevyhovujúci svedok. Peniaze sa nikdy nenašli, ale vyšetrovatelia zistili, že boli rozdelené medzi páchatel'ov, investované do nehnuteľností alebo nevýhodne investované. Páchatel'om hrozí za lúpež až pätnásť ročné vezenie a plus strojcovi prepadnutia za vraždu veliteľa prepravy hrozí dokonca až výnimočný trest – doživotie [11][13].

2.3 Lúpežné prepadnutie C – 1. december 2007

Najväčšie lúpežné prepadnutie v dejinách, taktiež označované ako lúpež storočia, má na svedomí páchatel' menom František Procházka. Páchatel' si pre lump prišiel do bezpečnostnej agentúry v dodávke maskovanej za firemné vozidlo a ušiel s astronomickou čiastkou 560 miliónov korún [14]. V tomto prípade sa ani nejedná o lúpežné prepadnutie, ale skôr krádež (nezaútočil priamo na PFHC, ale firmu, kde sa peniaze nachádzali), ale vylúpil trezor bezpečnostnej firmy, ktorá sa zaoberá PFHC a taktiež bol jej zamestnancom. Tým objavil slabinu pred samotným vykonaním PFHC.

Obr. 3. Páchatel' František Procházka [28]

2.3.1 Popis lúpežného prepádnutia

Všetko sa odohralo v časti Prahy zvané Žižkov a všetko bolo riadne a do detailov naplánované, o čom svedčí i fakt, že páchatel' tejto lúpeže sa podľa médií doposiaľ ukrýva niekde v Karibiku. Tento muž pracoval v bezpečnostnej agentúre, ktorá zaisťovala prevoz peňazí, iba štyri mesiace. Aby nevzbudil podozrenie, pripravil si detailný plán, ktorého obsahom boli logom zamestnávateľa prelepene prepravne kufriky na peniaze, úplne verná kópia dodávky bezpečnostnej agentúry spolu s nálepkami a špecifickými znakmi bezpečnostných vozidiel, a na pomoc si prizval taktiež komplica, Milana Čermáka. V deň, ktorý sa zapísal do histórie, prišli obidvaja pracovníci bezpečnostnej agentúry na svoju obvyklú sobotnú zmenu. V areály agentúry sa peniaze nachádzali v tzv. trezorovej miestnosti v špeciálnych bezpečnostných kontajneroch a klietkach. Podľa dostupných informácií, takto vysoká čiastka váži niečo málo cez sto kilogramov, nie je teda jednoduché s naloženými kontajnermi dosť dobre manipulovať. Páchatel' Procházka využil nestráženého okamihu a vnikol do trezorovej miestnosti, v ktorej si už do pripravených vlastných kufrikov začal ukladať hotovosť v rade miliónových korún. Potom tieto batožiny predal svojmu komplicovi Čermákovi, ktorý ich odviezol neznámo kam a Procházka ďalej zotrval vo službe ako v bežný deň a zanedlho bez stopy zmizol. Neskôr bol na obidvoch páchatel'ov uvalený verdikt, podľa ktorého si obidvaja mali odpykať 9 rokov vo väznici s ostrahou. Odsúdený bol však len Milan Čermák, ktorý bol zanedlho prepustený na kauciu vo výške desať miliónov korún. František Procházka, teda hlavný podozrivý a strojca lúpeže, podľa špekulácií pobýva niekde na americkom kontinente a aj cez to, že je na neho vydaný medzinárodný zatykač, pátranie po ňom nie je úspešné [15][16][17].

2.4 Lúpežné prepádnutie D – 26. jún 2009

Česká pošta prišla o 8,4 milióna korún. Priamo pred jej budovou na Budejovskej ulici v Prahe si traja neznámi páchatelia vyčkali na vozidlo bezpečnostnej agentúry G-4 a kufra s hotovosťou sa zmocnili [18].

2.4.1 Popis lúpežného prepádnutia

Dňa 26. 9. 2009 v pražskej pobočke štátneho podniku Českej pošty prepádnula trojčlenná skupina páchatel'ov vozidlo, ktoré malo zaisťiť prevoz hotovosti, celkom 8,4 milióna korún. Čin bol spáchaný okolo desiatej hodiny ránej, keď vodič vozidla

bezpečnostnej agentúry prenášal bezpečnostný box naplnený hotovosťou z budovy pošty do prepravného vozidla. Vo chvíli, keď sa posádka vozidla pripravovalo k odjazdu, traja maskovaní ozbrojení muži v tmavom aute obehli vozidlo bezpečnostnej agentúry a donútili ho zastaviť. S pomocou paralyzéra potom ochromili i jedného člena posádky a prevážane hotovosti sa zmocnili a z miesta činu ušli. Polícia o pár minút neskôr zadržala dvoch podozrivých mužov, ktorých neskôr prepustila pre nedostatok dôkazov. Taktiež krátko po tomto prepadnutí bolo hasičmi prijaté oznámenie, že na neďalekej vlakovej stanici sa nachádza horiace auto značky Škoda Felícia, ktoré zrejme títo páchatelia zapálili, aby zničili dôkazy [17][18][19].

2.5 Lúpežné prepadnutie E – 15. november 2012 a 27. január 2014

Lúpežné prepadnutia sa odohrali 15. novembra 2012 a na rovnakom mieste 27. januára o dva roky neskôr. Už vo februári 2015 z nich kriminalisti obvinili dvoch mužov vo veku 28 a 29 rokov a taktiež 29 ročnú ženu, všetci sú z Královéhradecka. Tieto dve lúpežné prepadnutia sa odohrali v odstupe dvoch rokov, ale scenár oboch prepadnutí je rovnaký [20].

2.5.1 Popis lúpežného prepadnutia

V prvom prípade, dňa 15. novembra, páchatelia prišli k supermarketu Kaufland na okraji mesta Náchod a zaparkovali na parkovisku. Jeden z mužov zostal sedieť v aute, aby v prípade potreby mohol pomôcť druhému páchatelovi, ktorý bol pripravených pri bočnom vchode supermarketu. Po príchode vozidla bezpečnostnej služby, ktorá zaisťovala prepravu peňazí, a potom, čo pracovník agentúry vychádzal s kufíkom, v ktorom sa nachádzalo takmer 1,4 milióna korún, muž potulujúci sa na parkovisku zaútočil na pracovníka agentúry. Páchatel pracovníka zvalil na zem pomocou paralyzéra a obranného spreja a pripravil ho o kufík s peniazmi. Potom sa vydal na útek cez neďaleký lesopark, za ktorým ho čakal komplic v pripravenom vozidle [6].

Obr. 4. Bezpečnostný kufřík z prepadnutia v Náchode [29]

Druhý prípad lúpeže, ktorý sa odohral 27. januára 2014 podľa rovnakého scenára, ale tento krát lúpež nebola úspešne dokončená. Páchatelia neboli dvaja muži, ale muž a žena, ktorá vyčkávala v pripravenom vozidle. Zvláštnosťou je, že v tomto prípade prepadli pracovníčku bezpečnostnej agentúry, ktorá skončila s popáleninami 1. a 2. stupňa, pretože výboj od paralyzéra zapálil oheň obranného spreja a pracovníčka začala horieť. Tá napriek všetkým zraneniam mala dostatok síl sa pred lupičmi spolu s kufříkom peňazí ukryť za bezpečnostné dvere obchodného domu. Páchatelia oboch lúpežných prepadnutí skončili vo väzbe [20][21].

2.6 Lúpežné prepadnutie F – 21. februára 2013

Skupina troch maskovaných lupičov približne pol 9 ráno v Premysloviciach na Prostejovsku prepadla bezpečnostné vozidlo agentúry Loomis Czech Republic. Lupiči pri ozbrojenej lúpeži použili brokovnicu, samopal vzoru 58 a granát. Páchatelia zablokovali dodávku prepravujúcu peniaze, vystúpili z auta a začali strieľať. Pri streľbe neváhali strieľať i smerom medzi obytné domy. Dodávka cúvala späť do dediny, ale bola zastavená [22].

Obr. 5. Prepadnuté bezpečnostné vozidlo bezpečnostnej agentúry Loomis [30]

2.6.1 Popis lúpežného prepádnutia

Lupiči strieľali do tvrdeného skla, keby sklo nevydržalo prvý nápor striel, obidvaja prepravcovia by boli pravdepodobne mŕtvy. Sklo bolo nakoniec prelomené a štyri strely sa dostali dovnútra. Nikto nebol zabitý, pretože sa prepravcovia skrývali za palubnou doskou. Ani po tomto sa nechceli prepravcovia vzdať a preto lupiči neváhali položiť na auto granát. Po tomto kroku sa prepravcovia vzdali, vystúpili z auta a museli si ľahnúť na zem, kde ich jeden z lupičov strážil so samopalom v ruke. Lupiči si odniesli 30 miliónov korún. Po lúpeži pod auto naliali horľavinu a následným ohňom chceli zničiť stopy, keďže jeden z lupičov sa poranil buď pri dobývaní do vozidla, alebo odrazenou strelou. Zničiť stopy sa im však neporadilo, pretože na mieste činu bola nájdená krv jedného z páchatel'ov, ktorým je Ján Bakalár. Ján Bakalár sa po lúpeži skrýval v Českej republike napríklad v Bruntále a Prahe. Nakoniec bol chytený a súd rozhodol o treste odňatia slobody vo výške 22 rokov. Peniaze a ďalší komplici polícia zatiaľ nenašla [22][23][24].

Obr. 6. Mapa lúpežného prepádnutia v Premysloviaciach [31]

V tejto kapitole sme rozobrali vybrané lúpežné prepádnutia, ktoré budú analyzované v nasledujúcej kapitole. Prípadné odlišnosti v hodnotách jednotlivých lúpežných prepádnutí napr. v ukradnutej čiastke sú pravdepodobne spôsobné tým, že každý mediálny zdroj čerpá zo svojho zdroja

3 ANALÝZA VYBRANÝCH LÚPEŽNÝCH PREPADNUTÍ

V tejto kapitole sú zhrnuté spoločné znaky vybraných lúpežných prepadnutí na prepravcov hotovostí a cenností. Pre lepšiu prehľad spoločných znakov je nižšie vytvorená tabuľka, ktorá poukazuje na rysy jednotlivých prepadnutí.

Tab. 1. Prehľad spoločných znakov vybraných lúpežných prepadnutí [zdroj vlastný]

	Prepadnutie A	Prepadnutie B	Prepadnutie C	Prepadnutie D	Prepadnutie E	Prepadnutie F
Ukradnutá časť (CZK)	153 miliónov	77 miliónov	560 miliónov	8,4 milióna korún	1,4 milióna korún	30 miliónov korún
Počet páchateľov	3	5	2	3	2	3
Čas prepádnutí a	9:30	8:00	-	10:00	19:00	8:30
Použitie zbraní páchateľmi	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Áno
Prepojenie páchateľov so zamestnan cami	Podozrenie	Áno	Nie	Nie	Nie	Nie
Použitie obranných prostriedko v páchateľmi	Nie	Nie	Nie	Áno	Áno	Nie
Aktivita od prepravcov	Nie	Nie	-	Nie	Áno	Áno
Maskovaní e/Spôsob maskovaní	Áno/policajní á uniforma	Áno/ policajná	Nie/Žiadny	Áno/Kukla	Áno/Kukla	Áno/Kukla

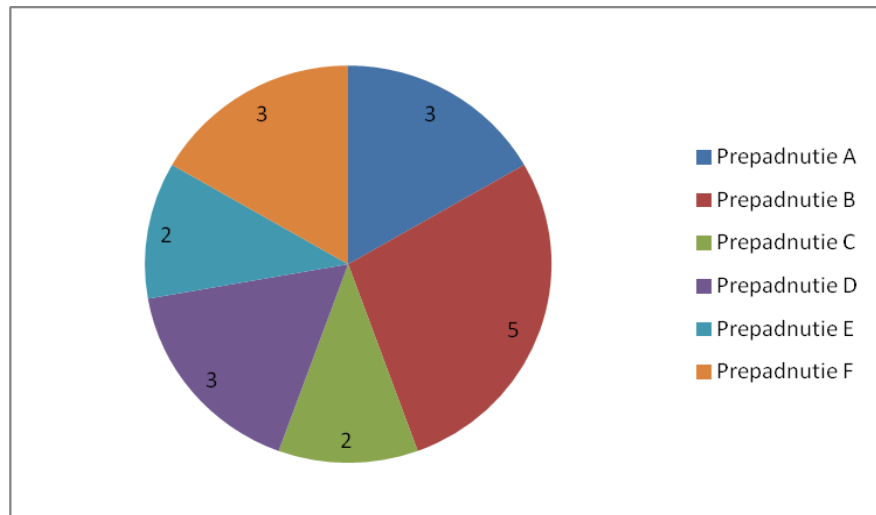
a		uniforma				
Spôsob prepadnutia	Falošná policajná kontrola	Falošná policajná kontrola	Krádež	Prepadnutie paralyzéro	Prepadnutie paralyzéro + obranný sprej	Strelné prepadnutie
Zranení prepravcovia	0	0	0	1	1	0
Zranení páchatelia	0	0	0	0	0	1
Počet dolapených páchatel'ov	3	5	1	2	2	1
Počet obvinených páchatel'ov	2	5	1	0	2	1
Počet usvedčených páchatel'ov	0	0	1	0	2	1
Nájdienie peňazí	Nie	Nie	Nie	Nie	-	Nie
Vyriešené	Nie	Áno	Nie	Nie	Áno	Nie

3.1 Spoločné znaky vybraných lúpežných prepadnutí

3.1.1 Počet páchatel'ov

Vo všetkých vybraných lúpežných prepadnutiach sa jedná o 2 a viac člennú organizovanú skupinu páchatel'ov trestného činu. Dáva to logiku, keďže jediný človek by sám pravdepodobne nedokázal vykonať lúpežné prepadnutie bezpečnostného vozidla, v ktorom sa nachádza rovnako dva a viac osôb a to konkrétne zamestnanci bezpečnostnej

agentúry. Taktiež ako jediný človek by nemal dostatok času na presun do vopred pripraveného vozidla, ktorý sa nachádza v blízkosti alebo na samotný útek. Prepadnutie prepravcov peňazí vyžaduje prítomnosť páchatel'a aj komplica, respektíve ich väčší počet. Podľa nižšieho uvedeného grafu môžeme vidieť, že sa v priemere jednalo o 3-člennú lúpežnú skupinu z vybraných lúpežných prepadnutí. Číslo v grafe udáva presný počet páchatel'ov vo vybraných lúpežných prepadnutiach.

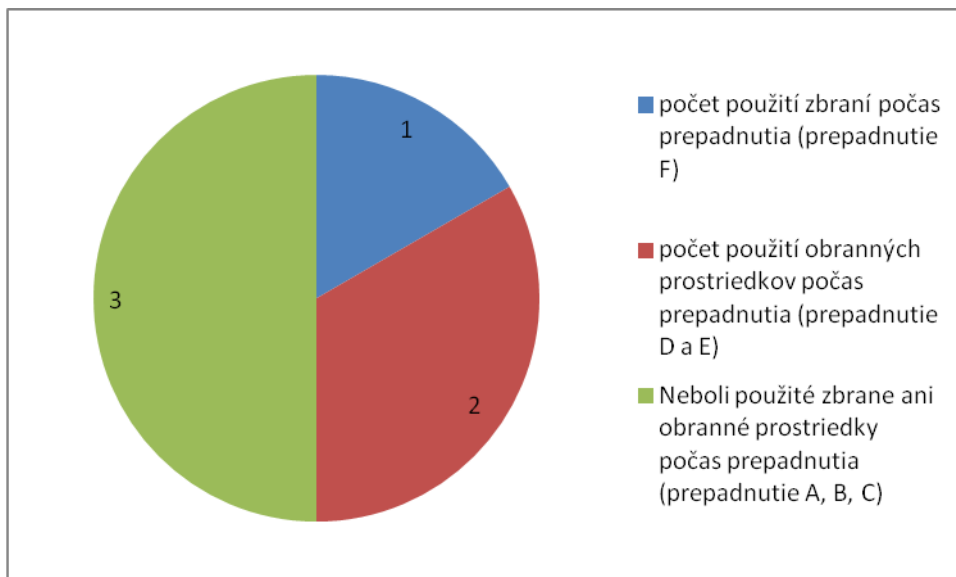
Graf 1. Počet páchatel'ov v jednotlivých lúpežných prepadnutiach [zdroj: vlastný]

3.1.2 Použitie zbrane a obranných prostriedkov

V prípadoch lúpežných prepadnutí na prepravcov hotovostí a cenností zohráva zbraň veľkú úlohu a je pre túto trestnú činnosť typická. Väčšinou sa jedná o prostriedok páchatel'ov k získaniu si kontroly nad prepravcami a následne sa zmocniť hotovosti. Taktiež slúži ako faktor na zastrašenie posádky bezpečnostného vozidla. Sú aj prípady, kedy páchatelia použijú zbraň k zneškodneniu pracovníka bezpečnostnej agentúry. Je to skôr v prípadoch, keď pracovník bezpečnostnej agentúry kladie odpor pri chránení prepravovanej hotovosti alebo môže ísť aj o situáciu, kedy sa pracovník bezpečnostnej agentúry a páchatel' dostanú do tesného kontaktu. V tomto prípade ide skôr o spanikárenie zo strany páchatel'a.

K úspešnému okradnutiu prepravcu hotovostí a cenností sa môže podariť aj pomocou ochranných prostriedkov ako to bolo pri prepadnutiach D a E, keď páchatelia použili na zneškodnenie (omráčenie) pracovníka, v prvom prípade paralyzér, a v druhom prípade paralyzér spolu s obranným sprejom K týmto útokom môže dôjsť hlavne pri

nakladaní a vykladaní prepravovanej hotovosti. Preto musia byť pracovníci bezpečnostnej služby pri tomto úkone maximálne sústredení, všímať si okolia a vedieť adekvátne reagovať na takéto situácie.

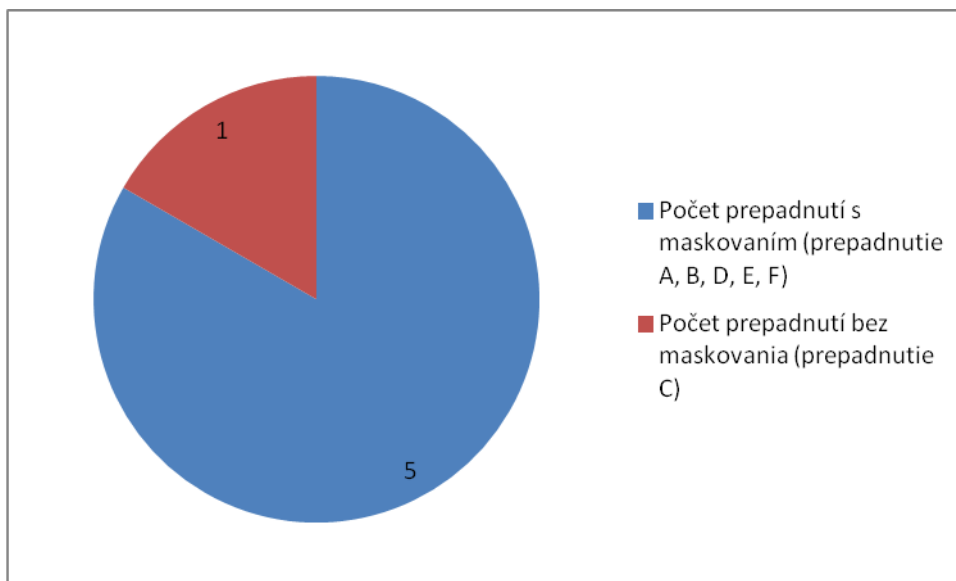

Graf 2. Počet použítí zbraní a obranných prostriedkov počas lupčasných prepadnutí [zdroj: vlastný]

Pre lepšú prehľad môžeme na vyššie uvedenom grafe vidieť, že páchatelia použili zbrane len v jednom prepadnutí, obranné prostriedky v dvoch prepadnutiach a v troch prepadnutiach nemuseli použiť žiadne zbrane a obranné prostriedky, aby sa dokázali zmocniť prevážanej hotovosti.

3.1.3 Maskovanie páchatel'ov

K tomu, aby bolo lupčasnú prepadnutie z pohľadu páchatel'a úspešné a aby nebola ľahko zistiteľná identita páchatel'ov, využíva väčšina z nich rôznorodé prezlečenie. Od maskovania sa do čierneho oblečenie a pokrýviek hlavy, napr. masky alebo kukly, až po uniformy policajných zložiek, či uniforiem bezpečnostných agentúr. Vzhľadom k tomu, že PFHC by mali byť realizované po informovaní polície o tom, že prebehne preprava a pracovníci bezpečnostných agentúr sú preškolení o prípadoch krajnej núdze, kedy sa môže vozidlo zastaviť. Taktiež väčšina vozidiel bezpečnostných agentúr je vybavená technikou, ktorá umožňuje komunikáciu s policajným zborom bez zastavenia a opustenia prepravného vozidla.

Graf 3. Počet maskovaných a nemaskovaných lúpežných prepadnutí [zdroj: vlastný]

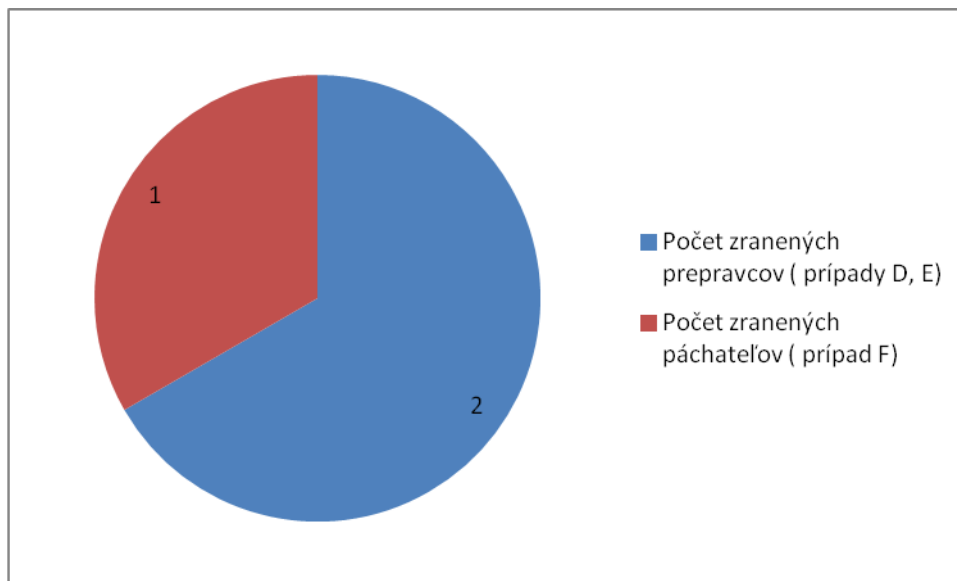
Na vyššie uvedenom grafe vidíme, že v piatich prípadoch lúpežných prepadnutí (prepadnutia A, B, D, E, F) páchatelia použili určitý spôsob maskovania. Až na jeden prípad, kedy nedošlo k lúpežnému prepadnutiu (prepadnutie C), ale došlo k trestnej činnosti krádeže, nebolo potrebné maskovanie páchatel'ov, aby sa zmocnili peňažnej hotovosti.

3.1.4 Počet zranených osôb

Spoločným znakom pri lúpežných prepadnutiach PFHC môže byť aj počet ranených alebo v horšom prípade obetí týchto trestných činov. Pracovníci bezpečnostných agentúr musia dbať na ľudský život, ktorý má a bude mať vždy najväčšiu hodnotu ako prevážaná finančná hotovosť. Vo väčšine prípadoch bola zbraň použitá iba ako zastrášovací prostriedok k vylákaniu prepravcov z transportného vozidla a získaniu prevážanej hotovosti alebo iného predmetu záujmu páchatel'ov. Až na jeden prípad, konkrétne prepadnutie F, boli použité palné zbrane, s ktorými páchatelia strieľali na transportné vozidlo, aby sa prepravcovia vzdali a vyšli von z transportného vozidla. V tomto prípade najviac hrozila strata na životoch, ale vďaka bezpečnostným prvkom transportného vozidla sa tak nestalo, ale došlo k zraneniu jedného z páchatel'ov, pravdepodobne odrazenou strelou.

Pri kontakte pracovníka, v prepadnutiach D a E, s páchatelom k získaniu prevážanej hotovosti nebola použitá zbraň, ale boli použité obranné prostriedky a to konkrétne paralyzéra a obranného spreja alebo ich kombinácia, ktoré zranili prepravcu, aby mohli sa zmocniť hotovosti.

Lepší prehľad v počte zranených osôb v konkrétnych lúpežných prepadnutiach nám udáva nižšie uvedený graf.

Graf 4. Počet zranených osôb vo vybraných lúpežných prepadnutiach [zdroj: vlastný]

3.1.5 Aktivita od prepravcov

Každý očakáva, že ak dôjde k lúpežnému prepadnutiu, tak sa prepravcovia budú brániť až do posledného dychu. Avšak realita je úplne iná ako nám to ukazujú vybrané lúpežné prepadnutia. Páchatelia sa snažia využiť moment prekvapenia, aby sa zaskočení a šokovaní prepravcovia vzdali zo strachu o svoj život ako tomu bolo v prepadnutiach A, B a D. To sa im podarí a touto cestou sa páchatelia bez akéhokoľvek odporu zmocnia prepravovanej hotovosti.

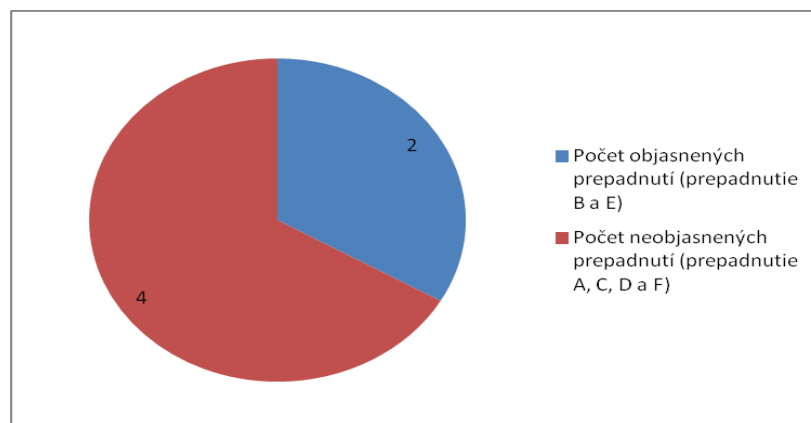
Výnimkami sú prepadnutia E a F, v ktorých sa prepravcovia snažia z miesta lúpeže utiecť. V prípade E sa prepravcovia snažili utiecť cúvaním, ale po narazení na zátarasu a strieľaním na ich bezpečnostné vozidlo boli nútení sa vzdať. V prípade F prepravca (žena) svojou aktivitou premohol útočníka a podarilo sa mu utiecť. Z toho vyplýva, že

všetko závisí na okolnostiach a odvahe prepravcov, či sú ochotní brániť prepravovaní zásielku alebo sa zo strachu o svoj život bez odporu vzdajú.

3.1.6 Čas a trvanie lúpežných prepadnutí

Po porovnaní, v ktorých hodinách boli vykonané lúpežné prepadnutia bolo zistené, že si páchatelia zvolili neskoršie ranné hodiny. Je to z dôvodu, kedy už nie je ranná špička a tým pádom môžu bez obmedzení dopravy a v krátkom čase utiecť z miesta činu. Taktiež samotné lúpežné prepadnutia mohli trvať vo väčšine prípadov v priemere 5-10 minút. To nahráva do kariet páchatelom, pretože za takú krátku dobu si nikto nemusí nič všimnúť a tým pádom nemusia byť žiadny svedkovia.

3.1.7 Objasnenie lúpežných prepadnutí PFHC

Graf 5. Počet objasnených a neobjasnených lúpežných prepadnutí [zdroj: vlastný]

Objasnenie takéhoto druhu trestnej činnosti je veľmi zložitý a zdĺhavý proces, ktorý sa vo väčšine prípadoch môže ťahať roky. V prvom rade sa tým expertov na vyšetovanie prípadov lúpežných prepadnutí snaží zaistiť čo najviac stôp z miesta činu, ktoré páchatelia po sebe zanechali. Páchatelia samozrejme robia všetko preto, aby za sebou nechali čo najmenej stôp a prípadne sa ich snažia zničiť. Taktiež sa preverujú pracovníci bezpečnostnej agentúry v spojitosti s lúpežným prepadnutím, pretože najväčšou hrozbou sú samotní zamestnanci, ktorí môžu spolupracovať s páchatelmi ako sa tak stalo v dvoch prípadoch a to v prípadoch A a B. Vo všetkých prípadoch, objasnených alebo neobjasnených, sa ulúpené peniaze nenašli. Tie boli páchatelmi minuté do nehnuteľností alebo nejakým iným spôsobom spreneverené.

3.1.8 Odlišnosti v případoch lúpežných prepadnutí PFHC

Vo vyššie popísaných lúpežných prepadnutiach musia byť aj skutočnosti, ktoré ich od seba odlišujú. Jedná sa hlavne o prípad C, ktorý je najznámejší zo všetkých vybraných lúpežných prepadnutí za posledných 15 rokov z dôvodu, že 560 miliónov korún je zatiaľ historicky najväčšou ulúpenou sumou peňazí v histórii Českej republiky. Tiež významným faktom je, že táto lúpež bola vykonaná počas „bieleho dňa“ priamo v priestoroch bezpečnostnej agentúry za prítomnosti ostatných bezpečnostných pracovníkov, čo dokazuje o naplánovaní každého kroku páchatel'a menom František Procházka. Najskôr sa nechal v agentúre zamestnať, vylúpil trezor bezpečnostnej agentúry a potom sa naspäť vrátil do areálu bezpečnostnej agentúry dokončiť svoju službu. Ostatné analyzované prepadnutia sú si svojim scenárom podobné. Skupina lupičov si vytipuje vozidlo bezpečnostnej agentúry, počkajú si na vhodný moment k vykonaniu lúpeže a zaútočia na posádku transportného vozidla. Taktiež ich chovanie je v ostatných prípadoch rovnaké. Po vykonaní lúpežného prepadnutia ich v blízkosti miesta činu čaká komplic s prepraveným autom, do ktorého nasadnú a utekajú preč, a snažia sa za sebou nenechať žiadne stopy.

3.1.9 Príčiny zlyhania prepravy finančných hotovostí a cenností

Za najväčším faktorom, ktorý je najviac zodpovedný za zlyhanie prepravy finančných hotovostí a cenností, sa považuje ľudský faktor. To sa potvrdilo v dvoch prípadoch prepadnutí (prípad A a B). Hlavnou úlohou bezpečnostných agentúr je poriadne naplánovať trasu prepravy, ktorá je vykonaná kvalifikovanými a preverenými zamestnancami. Zamestnanci, ktorí budú danú prepravu realizovať, sa musia do detailov oboznámiť s trasou prepravy a hlavne s miestami trasy, kde je zhoršená viditeľnosť, vysoká tráva, porast, ostré zatáčky a pod. Pred samotným výjazdom na trasu prepravy musí byť skontrolovaný technický stav vozidla a v prípade zistení technických problémov alebo iných nejasností, s okamžitou platnosťou oznámiť o probléme veliteľ'a prepravy. Pokiaľ sa tento postup nedodrží, nemôže byť zaručená bezpečná PFHC. Iný problém môže byť napr. spanikárenie pracovníka bezpečnostnej agentúry pod tlakom páchatel'a, ktorý sa domáha predmetu prepravy a posádke sa vyhráza zbraňou.

Po analýze vybraných lúpežných prepadnutí bolo zistené, že za touto trestnou činnosťou vždy stála dvoj a viac členná lúpežná skupina, ktorá mala v pláne ukradnúť a zmiznúť s prepravovanou hotovosťou v čo najkratšom čase. Páchatelia využívajú moment prekvapenia a pod vyhrážkami použitia zbraní sa snažia premôcť prepravcov, ktorí sa zo strachu o svoj život vzdajú. K zraneniam dochádza iba v prípadoch blízkeho kontaktu prepravcov s páchatelmi alebo v momentoch, keď sa prepravcovia snažia brániť. K úmrtiam nedošlo ani v jednom z prípadov, čo znamená, že stred záujmu páchatelov je len prevážaná peňažná hotovosť. Objasnenosť lúpežných prepadnutí nie je vysoká, pretože za týmito prepadnutiami stoja profesionáli s dôkladne naplánovaním plánom. Skvelým príkladom dôkladného plánu je prepadnutie C, vďaka ktorému páchatel nemusel použiť žiadne zbrane, aby sa mu podarilo ukradnúť najväčšiu čiastku v histórii lúpeží. Taktiež bolo zistené, že pre tento druh trestnej činnosti je typický rôzny druh maskovania, ktorého cieľom je skryť identitu páchatelov. Ďalej z analýzy vyplýva, že je možná spolupráca zamestnancov bezpečnostných firiem s páchatelmi, preto je nutné neustále preverovať ich úmysly. Ďalším faktorom zlyhania PFHC je ľudský faktor.

4 BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA PFHC

V poslednej kapitole sú navrhnuté bezpečnostné opatrenia na zvýšenie bezpečnosti PFHC, ktoré vyplývajú z analýzy nachádzajúcej sa v predošlej kapitole.

4.1 Výber vhodných a kvalifikovaných pracovníkov

Vzhľadom k skutočnosti, ktorá bola zistená z vybraných lúpežných prepadnutí z predchádzajúcej kapitoly tejto bakalárskej práce je možnosť zlyhania ľudského faktoru, ktorý vedie k neúspechu. Preto je nevyhnutné, aby operácie PFHC boli vykonávané iba vhodnými a kvalifikovanými pracovníkmi najlepšie s praxou. Sprísnenie podmienok pri prijímaní nových pracovníkov bezpečnostných agentúr spolu s dôkladným preverení uchádzača o túto prácu, by malo pomôcť vybrať najvhodnejších kandidátov. Avšak ani to nám nemusí zaručiť, že po čase pracovník bezpečnostnej agentúry nebude zlákaný rýchlym obohatením sa pri trestnej činnosti. Preto je nutné aj po prijatí nových bezpečnostných pracovníkov často preverovať, či nemajú v pláne páchať trestnú činnosť, akou je spolupráca s páchatel'ami.

4.2 Technický stav a vybavenie bezpečnostných vozidiel

V prípade B práve z jednou chýb, ktorá dopomohla páchatel'om k úspešnému lúpežnému prepadnutiu, bola poruchovosť vozidla. Vozidlo nebolo spôsobilé k vykonaniu PFHC, pretože boli zistené technické poruchy na bezpečnostnom vozidle a taktiež aj v elektronike vozidla. Preto je nutné aby vozidlá určené na vykonávanie PFHC boli v sto percentom technickom stave. Na to by mali dbať hlavne samotní zamestnávateľia a klásť dôraz na informovanosť pracovníkov, aby v prípade poruchy túto udalosť ihneď hlásili svojmu nadriadenému. Nedodržanie týchto pokynov môže viesť k zásadnému pochybeniu s fatálnymi následkami.

Dnešný trh ponúka množstvo vybavenia, ktoré je využívané v bezpečnostných vozidlách. Jedným z nich by mohli byť kamery namontované v priestoroch posádky, ktoré by zaznamenávali ich činnosť počas celej prepravy a tým by sa dalo analyzovať chovanie posádky počas prepravy, odhalenie prípadných chýb, ale taktiež, či posádka vozidla dodržiava samotné pokyny a pravidlá PFHC. Namontovanie kamier na vozidlo snímajúce mŕtve uhly pre lepší prehľad okolia v nebezpečných úsekoch trasy by mohli byť tiež

dobrým opatrením k zvýšeniu bezpečnosti PFHC. Tieto kamery by mohli natočiť aj samotný priebeh celého prepadnutia a pomôcť s identifikovaním páchatel'ov. Všetko závisí od majiteľa bezpečnostnej firmy zaoberajúcej sa PFHC koľko je ochotný investovať do vybavenia svojich bezpečnostných vozidiel, ale to sa odvíja od finančnej situácie firmy.

4.3 Vyhnutie sa rutine

K zvýšeniu bezpečnosti PFHC je nutné zaviesť opatrenia, ktoré by minimalizovali rutinné chovanie posádky, ako je napr. zmeny v časoch prepravy, v trasách prepravy a taktiež samotné posádky prepravy. Týmto opatrením by mali byť zoznámení všetci pracovníci bezpečnostnej agentúry, lenže nie vždy sa to dodržiava. Pracovníci musia hlavne dodržiavať stanovené pokyny, pravidlá prepravy a sledovať celý čas okolie, hlavne v nebezpečných miestach prepravy, aby sa tak zamedzilo k prípadným neúspešným prepravám, zraneniam a v poslednom rade stratám na životoch.

4.4 Monitorovanie bezpečnostných vozidiel

Dnešná doba ponúka množstvo modernej techniky, ktorá umožňuje sledovať pohyb osôb. Touto sledovacou technikou by mali byť monitorované aj vozidlá bezpečnostnej agentúry, ktoré by boli napojené napr. na dohľadové a poplachové prijímacie centrum (ďalej len DPPC). DPPC je síce primárne určené k ochrane objektov, ale vďaka jeho spoľahlivosti by mohlo byť využité pri PFHC. Zároveň by aj malo byť pripravené záložné vozidlo, ktoré by bolo vyslané na pomoc v prípade lúpežného prepadnutia.

4.5 Označovanie prepravovaných bankoviek

Označením bankoviek by mohlo dopomôcť k odhaleniu bankoviek v obehu, ak by došlo k ich ukradnutiu počas PFHC. Keďže je evidencia jednotlivých prepráv nákladná, jedná sa skôr o odporúčenie pri vysokých čiastkach prepravovanej hotovosti v rade desiatok miliónov korún.

Všetky navrhované bezpečnostné opatrenia nie je možné aplikovať do praxe, ale mohli by poslúžiť ako vylepšenia zabehnutých bezpečnostných opatrení a stratégií bezpečnostných firiem alebo ako inšpirácia do budúcnosti, kedy by boli aplikovateľné do praxe.

ZÁVER

Bakalárska práca sa skladala zo štyroch kapitol, z ktorých prvá kapitola tvorila teoretickú časť bakalárskej práce a ostatné tri kapitoly tvorili praktickú časť bakalárskej práce.

V prvej kapitole sme definovali terminológiu a pojmy, s ktorými sa stretávame pri preprave hotovostí a cenností, právne prostredie, ktoré by mal poznať každý zamestnanec bezpečnostnej firmy pracujúci v oblasti poskytovania ochrany majetku a osôb, a hrozby, ktoré neustále číhajú na prepravcov počas prepravy. Taktiež sme sa zoznámili s jednotlivými fázami PFHC.

V druhej kapitole sme sa zamerali na vybrané lúpežné prepadnutia prepravy hotovostí a cenností, ktoré sa odohrali v priebehu 15-tich rokov v Českej republike, ktoré boli čerpané z verejne dostupných mediálnych zdrojov. Taktiež sa tu nachádza ich podrobný popis spolu s obrázkami.

V tretej kapitole sme vytvorili analýzu vybraných lúpežných prepadnutí, ktorá sa zaoberala spoločnými znakmi lúpežných prepadnutí, odlišnosťami lúpežných prepadnutí a možnými príčinami zlyhania prepravy hotovostí a cenností. Pre lepšiu prehľadnosť sme vytvorili tabuľku a grafy. Z analýzy sme zistili, že za lúpežnými prepadnutiami vždy stála minimálne 2-členná ozbrojená skupina (priemerne 3-členná), ktorá využila hlavne moment prekvapenia a pod hrozbou použitia zbraní, ktoré je pre tento typ trestnej činnosti typické, sa bez odporu prepravcov zmocnila zásielky. Taktiež aktivita prepravcov bola vo väčšine prípadoch prepadnutí minimálna, pravdepodobne zo strachu o svoj život, vyhrážania páchatel'ov použitím zbraní a následného šoku. Ďalej bolo zistené, že páchatelia využívajú rôzne druhy maskovania pre oklamanie prepravcov alebo pre nepoznanie identity. K zraneniam alebo úmrtiam osôb podľa nášho názoru dochádza z dôvodu nečakaných udalostí, ktoré sa vyskytnú počas prepadnutia, na ktoré neboli páchatelia pripravení, avšak všetko závisí na okolnostiach prípadu. Ďalším zistením bolo prepojenie zamestnancov s páchatel'mi, ktorých pravdepodobne láka rýchle obohatenie sa. Ďalším zistením vyplývajúcim z analýzy bolo, že objasnenie takejto trestnej činnosti je zložitý proces, ktorý sa vo väčšine prípadov ťahá dlhé roky a skončí neobjasnený bez nájdania peňazí, ktoré sú pravdepodobne rozdelené medzi páchatel'mi alebo nejakým spôsobom minuté. Okrem spoločných znakov sme sa zamerali aj na odlišnosti v prepadnutiach. Bolo zistené, že prípad C sa líši vo všetkých smeroch od ostatných prepadnutí. Najzaujímavejším zistením tohto prípadu bolo,

že sa skôr jednalo o lúpež ako prepadnutie, ktorá bola vykonaná počas doby zmeny pracovníka a jeho komplica. Nakoniec z analýzy vyplynulo, že za neúspechom PFHC môže stáť ľudský faktor, ktorí sa potvrdil v dvoch prípadoch. V jednom prípade bola prepojenosť zamestnanca s páchatelmi a v druhom prípade boli porušené zásady PFHC.

V poslednej štvrtej kapitole sme navrhli bezpečnostné opatrenia vyplývajúce z vykonanej analýzy, ktoré by mali dopomôcť k zvýšeniu jej bezpečnosti. Najdôležitejším z nich sú podľa nášho úsudku neustále preverovanie zamestnancov bezpečnostnej agentúry, aby sa dokázala včas odhaliť prepojenosť s páchatelmi alebo či sám nie je strojcom tejto trestnej činnosti, a vyhnutie sa rutine, ktorá má za následok stratu koncentrácie, ktorá môže mať fatálne následky. Taktiež odporúčame tréning stresových situácií, ktorou môže byť aj lúpežné prepadnutie, aby pracovníci vedeli adekvátne reagovať, ak takáto situácia nastane.

Cieľom bakalárskej práce bolo rozobrať a analyzovať vybrané lúpežné prepadnutia prepravy súkromných bezpečnostných firiem a na základe tejto analýzy navrhnúť riešenia, ako zvýšiť bezpečnosť prepravy finančných hotovostí a cenností.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- [1] ČAMRA, Petr. *Přeprava cenností v souvislosti s profesní obranou*. Zlín, 2012. Bakalařská práce. Univerzita Tomáše Bati v Zlíně, Fakulta aplikované informatiky. Vedoucí práce Ing. Zdenek Malánik.
- [2] LUDĚK, Lukáš a kolektiv. *Bezpečnostní technologie, systémy a management*. Zlín: VeRBum, 2012. ISBN 978-80-87500-19-4.
- [3] LUDĚK, Lukáš a kolektiv. *Bezpečnostní technologie, systémy a management*. Zlín: VeRBum, 2013. ISBN 978-80-87500-35-4.
- [4] KUDLA, Martin. *Zabezpečení transportů peněz, drahých kamenů a uměleckých děl*. Univerzita Tomáše Bati v Zlíně, Fakulta aplikované informatiky, 2010. Diplomová práce. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Stanislav Zelinka.
- [5] HÁBA, Petr. *Přepadení transportů peněz a cenností*. Univerzita Tomáše Bati v Zlíně, Fakulta aplikované informatiky, 2010. Bakalařská práce. Vedoucí práce Mgr. Marcela Sadilová, Ph.D.
- [6] LAPKOVÁ, Dora. *Přednášky z predmetu Technológie komerčnej bezpečnosti I*. Zlín, 2015.
- [7] Muž osvobozený v kauze loupeže století neuspěl s žalobou o 850 tisíc. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/maros-sulej-z-loupeze-stoleti-neuspel-s-zalobou-proti-ministerstvu-1iq-/krimi.aspx?c=A151126_155400_krimi_pku
- [8] Loupež století - za 153 miliónů - pachatelům prošla. In: *Aktualne.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/loupez-stoleti-za-153-milionu-pachatelum-prosla/r~i:article:514199/>
- [9] Krok za krokem loupeží století. Zmizelo 154 milionů. In: *Aktualne.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/regiony/praha/krok-za-krokem-loupezi-stoleti-zmizelo-154-milionu/r~i:article:735439/>
- [10] Lupiče, kteří před třemi lety u Slavkova ukradli 77 milionů, policie nedopadla. Zdroj: http://brno.idnes.cz/lupice-kteri-pred-tremi-lety-u-slavkova-ukradli-77-milionu-policie-nedopadla-1bn-/brno-zpravy.aspx?c=A090809_161234_brno_dmk. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z:

<http://zpravy.aktualne.cz/regiony/praha/krok-za-krokem-loupezi-stoleti-zmizelo-154-milionu/r~i:article:735439/>

[11] Z loupeže 77 miliónů jsou obviněni bývalí policisté. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/365217-z-loupeze-77-milionu-jsou-obvineni-byvali-policiste.html>

[12] Falešní policisté sebrali z transportu desítky milionů. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/falesni-policiste-sebrali-z-transportu-desitky-milionu-p2s-/krimi.aspx?c=A060809_101500_krimi_mr

[13] Loupež 77 milionů korun domluvil bratr s šéfem ochranky auta, řekl soudu jeden z lupičů. In: *Aktualne.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/regiony/jihomoravsky/v-brne-zacal-proces-kvuli-loupezi-77-milionu-korun-u-slavkov/r~049ee8fad6e811e5807d0025900fea04/>

[14] 10 NEJVĚTŠÍCH loupeží v historii České republiky. Králem zlodějů je Franta Procházka. In: *Nova.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/zpravy/cernakronika/10-nejvetsich-loupezi-v-historii-ceska-ucet-1-miliarda.html>

[15] Komplic zloděje století může opustit vazbu. In: *Lidovky.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/komplic-zlodeje-stoleti-muze-opustit-vazbu-fzn-/zpravy-domov.aspx?c=A080917_125007_ln_domov_ter

[16] Ochrankář měl ukrást z firmy půl miliardy v hotovosti. In: *Novinky.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/128096-ochrankar-mel-ukrast-z-firmy-pul-miliardy-v-hotovosti.html>

[17] Přepadení: ochromený bodyguard, miliony v tahu a útěk. In: *Nova.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/zpravy/cernakronika/prepadli-dodavku-ochranky-zranili-bodyguarda-pak-zapalili-auto.html>

[18] Lupiči ukradli České poště miliony přímo před její pobočkou. In: *Lidovky.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/lupici-ukradli-ceske-poste-miliony-primo-pred-jeji-pobockou-plp-/zpravy-domov.aspx?c=A090626_114655_ln_domov_bat

- [19] Lupiči si zase počíhali na auto Group 4. Odnegli miliony. In: *Tyden.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/lupici-si-zase-pocihali-na-auto-group-4-odnegli-miliony_126457.html
- [20] Lupiči kufrů s penězi z Náchoda znali metody ochranky, míří před soud. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://hradec.idnes.cz/policie-ukoncila-vysetrovani-loupeze-kufru-s-penezi-v-nachode-p71-/hradec-zpravy.aspx?c=A150912_2191215_hradec-zpravy_the
- [21] Lupiči šli po kufrech s penězi, pracovníci ochranky zapálili paralyzérem. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://hradec.idnes.cz/pohttp://hradec.idnes.cz/policie-objasnila-prepadeni-pracovniku-bezpecnostni-agentury-v-nachode-100-/hradec-zpravy.aspx?c=A150216_133052_hradec-zpravy_poslicie-ukoncila-vysetrovani-loupeze-kufru-s-penezi-v-nachode-p71-/hradec-zpravy.aspx?c=A150912_2191215_hradec-zpravy_the
- [22] Dnes mě chytí, říkal si denně obžalovaný z drsné loupeže. U soudu mlčí. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://olomouc.idnes.cz/proces-s-janem-bakalarem-0w5-/olomouc-zpravy.aspx?c=A140401_111554_olomouc-zpravy_mav
- [23] Lupiči se samopalem u Přemyslovic přepadli obrněný vůz, ukradli 30 milionů. In: *Denik.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: <http://prostejovsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/lupici-se-samopalem-v-premyslovicich-prepadli-auto-plne-penez-ukradli-30milionu.html>
- [24] Ozbrojení lupiči přepadli na Prostějovsku dodávku s penězi, ukradli asi 30 milionů. In: *Rozhlas.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/regiony/_zprava/ozbrojeni-lupici-prepadli-na-prostejovsku-dodavku-s-penezi-ukradli-asi-30-milionu--1178407
- [25] Autor: Archív blesku, Název obrázku: Ozbrojení lupiči přepadli na Prostějovsku dodávku s penězi, ukradli asi 30 milionů. In: *Rozhlas.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/regiony/_zprava/ozbrojeni-lupici-prepadli-na-prostejovsku-dodavku-s-penezi-ukradli-asi-30-milionu--1178407 [online]. In: [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: <http://www.blesk.cz/galerie/zpravy-krimi/371616/?foto=2>

- [26] 150 milionů pořád v luftu. In: *sip.dennik.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://sip.denik.cz/pribehy-a-udalosti/mapka_prepadeni20070916.html
- [27] Falešní policisté sebrali z transportu desítky milionů. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/falesni-policiste-sebrali-z-transportu-desitky-milionu-p2s-/krimi.aspx?c=A060809_101500_krimi_mr
- [28] Nevolá mi, zasmála se přítelkyně hledaného Procházky. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/nevola-mi-zasmala-se-pritelkyne-hledaneho-prochazky-f91-/krimi.aspx?c=A080326_100230_krimi_itu
- [29] Autor: KŘP Královéhradeckého kraje, Název obrázku: Kufř z přepadení v Náchodě jako jeden z důkazů, [online]. In: . [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://hradec.idnes.cz/foto.aspx?r=hradec-zpravy&c=A150912_2191215_hradec-zpravy_the
- [30] Ozbrojení lupiči přepadli vůz s penězi, ukradli až 30 milionů. In: *Ceskatelevize.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1115976-ozbrojeni-lupici-prepadli-vuz-s-penezi-ukradli-az-30-milionu>
- [31] Ozbrojení lupiči přepadli na Prostějovsku dodávku s penězi, ukradli asi 30 milionů. In: *Rozhlas.cz* [online]. [cit. 2016-05-25]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/regiony/_zprava/ozbrojeni-lupici-prepadli-na-prostejovsku-dodavku-s-penezi-ukradli-asi-30-milionu--1178407

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

- DPPC Dohľadovo poplachové a prijímacie centrum
- MZS Mechanické zábranné systémy
- PFHC Preprava finančných hotovostí a cenností
- PKB Priemysel komerčnej bezpečnosti
- PZTS Poplachovo zabezpečovacie a tiesňové systémy
- SBS Súkromná bezpečnostná služba

ZOZNAM OBRÁZKOV

<i>Obr. 1. Prepadnuté bezpečnostné vozidlo bezpečnostnej agentúry G4S.....</i>	<i>31</i>
<i>Obr. 2. Miesto lúpežného prepadnutia na Európskej ulici.....</i>	<i>32</i>
<i>Obr. 3. Miesto lúpežného prepadnutia u Slavkova.....</i>	<i>34</i>
<i>Obr. 4. Páchatel' František Procházka.....</i>	<i>35</i>
<i>Obr. 5. Bezpečnostný kufrík z prepadnutia v Náchode.....</i>	<i>38</i>
<i>Obr. 6. Prepadnuté bezpečnostné vozidlo bezpečnostnej agentúry Loomis.....</i>	<i>38</i>
<i>Obr. 7. Mapa lúpežného prepadnutia v Premysloviciach.....</i>	<i>39</i>

ZOZNAM TABULIEK

<i>Tab. 1. Prehľad spoločných znakov vybraných lípežných prepadnutí.....</i>	<i>40</i>
--	-----------

ZOZNAM GRAFOV

<i>Graf 1. Počet páchatel'ov v jednotlivých lúpežných prepadnutiach</i>	<i>42</i>
<i>Graf 2. Počet použitií zbraní a obranných prostriedkov počas lúpežných prepadnutí.....</i>	<i>43</i>
<i>Graf 3. Počet maskovaných a nemaskovaných lúpežných prepadnutí.....</i>	<i>44</i>
<i>Graf 4. Počet zranených osôb vo vybraných lúpežných prepadnutiach</i>	<i>45</i>
<i>Graf 5. Počet objasnených a neobjasnených lúpežných prepadnutí.....</i>	<i>46</i>